NĂM THỨ MƯỜI LĂM, — SỐ THỨ 3126 | MỖI SỐ: 0$04 | NGÀY THỨ BẢY 20 AOUT 1927

Trung Bắc Tân Văn

中北新聞

MỖI NGÀY RA MỘT SỐ

DÉPOT LÉGAL INDOCHINE N° 6898

GIÁ MUA BÁO	1 năm	6 tháng	3 tháng	1 tháng
Bắc-kỳ, Trung-kỳ, Ai-lao	8$00	4$00	2$00	1$00
Nam-kỳ, Pháp-quốc và các Thuộc-địa Pháp	9.00	4.50	2.25	
Ngoại-quốc	14.00	7.00	3.50	
Các làng và các công-sở	10.00	5.00	2.50	

Hạn mua báo cứ kể từ ngày 1er hoặc ngày 16 mỗi tháng.
Các ngài mua báo xin gửi trả cho tiền trước.

Toutes les lettres destinées à la rédaction doivent être adressées au directeur
68, Rue Jules Ferry, Hanoi

Fondateur: F. H. SCHNEIDER
Directeur: NGUYỄN-VĂN-VĨNH
Rédacteur en chef: PHẠM-HUY-LỤC
Administrateur gérant: NGUYỄN-V-LUẬN

Adresse télégraphique:
TRUNGBACTANVAN HANOI
TÉLÉPHONE n° 150

PUBLICITÉ
Tarifs spéciaux suivant catégories d'entreprises ou de produits.
Prix moyens, dernière page:
Une seule insertion . . . . . 0$80 le c/m
Contrat annuel
Par centimètre et par insertion. 0$18 le c/m
Annonces judiciaires et légales. 1$50 le c/m
Petites annonces classées . . . 0$20 la ligne

Về cái vấn-đề di dân khẩn đất

IV

Những việc di dân khẩn đất trong xứ ta xưa kia, việc nào mà thành được là cũng nhờ một cái phương-pháp như thế. Hồi Minh-Mệnh, Thiệu-Trị, Tự-Đức đặt ra có doanh-điền sứ, có sơn-phòng-ti, chiêu mộ lưu dân mà khai khẩn những ruộng hoang ở các vùng sơn hải; tuy pháp lập tệ sinh các quan dưới thừa hành không khỏi cũng có người bư ứng, mà tòng trung tư-nhiễu cũng nhiều; nhưng được người nào thật bụng thận cẩn, làm công việc đến nơi đến chốn, thì ruộng đất cũng thêm khẩn tịch, mà nhân dân cũng nhờ ơn huệ nhiều, như ông Nguyễn-công-Trứ làm ở mạn bãi bể, ông Nguyễn-Thông làm ở mạn trên nguồn, ông Phạm-phú-Thứ làm ở hạt Hải-dương, ông Nguyễn-hương-Khê làm ở hạt Thanh-hóa, mấy nơ ấy sau quả thành ra những xứ dân trù đất tốt, xóm làng sầm-uất, nhà cửa yên vui; đến bây giờ ai đi qua hai huyện Kim-sơn, Tiền-hải, một giải Phan-thiết Phan-giang, những đồng lúa bát ngát vùng Kinh-môn Kim-thành, những nhà gạch lũy tre san sát ở vùng Yên-định Nông-cống, cũng còn như thấy cái dấu vết chải gió gội mưa, tân-cần gây dựng của các người vị dân hưng lợi từ đời bấy giờ, đọc lại mấy câu ca-tụng của người nước Trịnh ngày xưa: « ruộng nương ai mở cho mình, con em ai dạy cho mình có nay » muốn phổ vào ca-khúc của mình để cung tụng mấy ông tổ ấp của mình vậy.

Biết phương-pháp mà làm thì di dân khẩn đất có thành hiệu như thế. Đến các nhà đồn-điền ta bây giờ thì cái phương-pháp làm lại trái hẳn. Thường thì một người hoặc năm ba người đứng lên xin với nhà-nước khẩn một vài trăm cho tới năm bảy trăm một ngàn mẫu ruộng, giảm năm thành điền nộp thuế là truyền tử di tôn, vĩnh vi kỷ-vật riêng của một mình; nhưng ăn thì ăn một mình được, mà làm thì có làm một mình được thế nào, bấy giờ mới phải tìm mấy người cai, mộ lấy điền-tốt, để chực mượn mồ-hôi nước mắt của kẻ khác tu-tạo cho nên kho tiền đụn thóc của mình; hoặc cấp trâu bò, hoặc phát thóc giống, hoặc cấp lương ăn mà hẹn đến mùa phải trả làm năm làm mười, trừ hết nợ chủ rồi mới đến phần nuôi vợ nuôi con; ruộng xấu thì cho phá được độ hai ba năm, ruộng tốt thì chỉ độ một năm là phải có lúa ruộng đong cho chủ; chông gai thì xô người lội-lặn, lam-chướng thì dồn người xông-pha, mà may được tới lúc thành điền, thì là một cái gia-tài lớn kếch của một người một nhà, năm thu hoa lợi, thóc kể hàng muôn thúng, bạc kể hàng ngàn đồng, để tha hồ mà ngồi mát ăn bát vàng, vợ quí con cưng, nhà lầu xe ngựa, mà chính những kẻ chân lấm tay bùn, cày sâu cuốc bẫm, rút lại vẫn không kiếm ra một mảnh đất cắm dùi. Cái phương-pháp ích kỷ quá như thế, mà đối với cái dân có tính-chất tự tôn tự lập như dân mình, thì khỏi sao họ chẳng suy hơn quản thiệt, tiếc thân giá của mình mà không cam mắc dại với ai, đành rằng cơm không có ăn, việc không có làm mà không nỡ bán rẻ cái sức dài vai rộng của bác mẹ sinh thành làm trâu ngựa một đời cho đồng tiền người sai khiến. Đó là một điều thất sách mà dân không di được, đất không mở xong.

Còn một điều thất sách nữa là đất hoang của mình mênh-mông bát-ngát như thế, mà nay chỉ lơ-thơ có một vài chủ đứng chiêu dân lập ấp hoặc vài ba trăm mẫu, hoặc năm bảy trăm mẫu ở giữa một đám hàng muôn hàng ức mẫu đồng không mông quạnh, hút gió đèo heo; có chiêu mộ giỏi lắm thì mỗi ấp được chừng năm bảy chục người, cày không kịp tiết, cấy không kịp mùa, không người nhuần công, không người làm mướn, đi hàng ngày đường chưa thấy được cái nhà, kêu vỡ góc trời chưa có lấy một người, thì địch không nổi với con muỗi, con vắt, loài chuột loài sâu, chứ đừng nói tới rắn rết hùm beo, ma thiêng nước độc, vả như trên đã nói, dân mình vốn có cái tập-quán mến quê-hương, trọng gia-tộc, đã đem thân đi vò-võ một nơi, lìa thân thích bỏ phần-mộ, mà lại không tụ họp được thành làng thành xóm, cũng có hương khói đình chùa, có cỗ bàn phe giáp để gọi là khuây-khỏa khi rỗi-rãi, lúc âu sầu, thì cứ những nỗi thương tâm xa quê xa quán, xa họ xa hàng, cũng đủ làm cho người ta chí khí tiêu-ma, tinh-thần bải-hoải, mà cho dẫu xúc được của rừng của bể, cũng không tưởng gì cái giàu có áo gấm đi đêm, nữa là lại cực khổ lầm-than, một đọi máu đổi lấy một bát cơm, một giọt mồ-hôi đổi lấy một hột thóc; vì thế mà không di được dân, không mở thành đất, mà bao nhiêu những đồn-điền xin khẩn mười cái có để không thành được năm sáu, mà cái nào có thành đi nữa thì dân-sự cũng vẫn khảng-tảng không ra chiều lạc-nghiệp an cư. Cái việc di dân khẩn đất ở xứ này mà nếu không làm theo một cái phương-pháp đắc-nghi thì thật khó làm sao cho có thành-hiệu được vậy.

(Còn nữa) T.

Vô-tuyến-điện

Ngày 17 aout 1927

Nước Pháp

Bản giao ước thương-mại Pháp Đức

Các đại-biểu Pháp Đức điều đình mãi đến khuya mới xong. Buổi sáng đã ký bản giao-ước nhất định, Hai nước cùng cho nhau hưởng cái quyền lợi tối huệ quốc, về tất cả các bản vật xuất sản. Trong giao-ước có nói nghị-viện được quyền tự-do sửa đổi cái ngạch quan thuế. Cái thể lệ về người, về các hội, về việc hàng giang, hàng hải, về đường hỏa xa, về hàng hóa, và tàu thuyền nước Đức, thì đặt ti có luật pháp quốc-tế, và theo các giao ước mới đây ở dưới quyền hội Vạn-quốc. Bản giao-ước bắt đầu từ ngày 6 septembre, và thi hành đến ngày 15 décembre 1928.

Hội-đồng điều tra về việc đồn điền Darlac

Ban hội-đồng điều tra về việc đồn-điền Darlac đã trở về Paris.

Số thương-mại

Số buôn bán về đầu tháng tính ra số xuất cảng thặng được 264.964.000 francs. Các báo tài chánh nói rằng nay đã đến lúc có thể ấn định được giá tiền tệ rồi.

Hung-gia-lị

Kiều-dân ngoại quốc

Lính cảnh sát có bắt ở các tỉnh 300 người ngoại quốc không có giấy căn cước.

Một cuộc đình-công

Thợ làm ở các xưởng kim khí đình công. Quan tổng-trưởng bộ lao-động hứa rằng trong 48 giờ thì sẽ can thiệp để điều đình việc ấy.

Ái-nhĩ-lan

Tại thứ dân nghị viện

Nhờ về phiếu của ông nghị-trưởng nên một khoản công-kích tòa nội các Cosgrave bị nghị-viện bỏ 72 vé đối với 71 vé bãi đi Sau nghị-viện hoãn đến ngày 11 octobre,

Nước Đức

Cuộc bay qua Đại-tây dương

Trừ tờ báo *Taeglische Rundschau*, và mấy tờ báo về đảng quốc dân ra, còn thì cái thái-độ của các báo đối với hai việc bay qua Đại-tây dương mới rồi có ý nghiệt. Đại để các báo ấy nói nay không nên cố mưu lấy được một cuộc thao luyện, hay là cướp lấy cái chức khôi nguyên của người Hoa-kỳ, nhưng phải tìm cách đặt một đường hàng-không trên đại-dương, song việc ấy cũng còn lâu mới đạt được.

Chắc là trong vụ này người Đức không định bay cuộc nào nữa

Hoa-kỳ

Cái vấn-đề dầu mỏ

Sir Deterding, chủ hội *Royal Dutch* có viết cho viên đại-biểu ở Hoa-kỳ như sau này: « Tôi được tin rằng hội *Standard Oil* đã ký một bản giao ước quan trọng, trong một hạn năm năm, để đem thật nhiều dầu Hoa-kỳ đến bán ở Ấn-độ của Anh. Tôi không muốn để cho hội ấy kiếm thêm lời mà tổn hại cho nghề dầu mỏ thế giới, vậy tôi sẽ cạnh tranh kỳ cùng trên khắp thế-giới.»

Nước Nga

Việc chính-trị

Có tin gửi qua Varsovie nói rằng tất cả các hội viên trong phái đương cầm quyền chính được phép dùng khí giới để phòng những người cộng-sản về phái phản-đối có công-kích chăng.

Cái nạn đói kém

Thôn dân thấy mùa màng kém phải giấu thóc lúa đi. Ở nhiều miền về đất Ukraine đã thấy khan bột. Đến mùa thu này số người thất nghiệp có khi tới hai triệu người.

Ở Đan-mạch có tiếp được tin ở Moscou nói rằng tình thế ở Ukraine rất là nguy ngập. Các xưởng thợ và các nhà máy ở Karkow đã tuyên bố đình công, các xưởng thợ, và các nhà máy ở Donetz cũng dọa đình công để ngăn ngừa việc bắt các viên lĩnh tụ đảng phản kháng, là Trotski, và Zinovieff.

Nhật bản

Cái vấn đề thóc gạo

Chánh-phủ sẽ xét xem việc chánh-phủ mua thóc gạo bản xứ cái kết quả ra làm sao.

A. R. I. P.

Việc Trung-hoa

Ngày 17 aout 1927

Chữ Pháp ở đường hỏa xa Bắc kinh Hán-khẩu

Bắc kinh. — Trước đây tất cả những người làm công ở đường hỏa xa Bắc-kinh Hán-khẩu phải dùng tiếng Pháp, nay có lệnh cấm trên các đường của công-ty không được dùng nữa. Người làm công bị tập nói tiếng Pháp thì sẽ bị giam; các giấy in, sách vở, tờ thông tư, và các giấy má bằng tiếng Pháp sẽ hoại đi cả.

Việc buôn bán

Thượng hải. — Số tơ xuất-cảng từ ngày 1er juin cho đến ngày 13 aout được 12.000 balles, trong số ấy có 6 900 gửi đi Âu-châu, 1209 gửi đi Á-châu, và Phi-châu, còn 3 900 gửi đi Mỹ-châu.

Tình thế chiến sự

Thượng-hải. — Có lẽ Phùng-ngọc-Tường sẽ thống lĩnh quân quốc dân, như vậy tất sinh ra cái phong-rào cộng-sản. Nghe đâu Phùng-ngọc-Tường đã cho sứ giả đến hội kiến với chánh-phủ Hán-khẩu và chánh-phủ Nam kinh để điều đình cho có thể lại để binh bắc phạt.

Nam quân thất bại kéo đến Phố-khẩu rất nhiều, bắc-quân hiện ở cách Phố-khẩu ba chục kilomètres.

Về Khoản thuế phụ

Thượng hải. — Có tin rằng ngày 1er septembre này chưa thu khoản thuế phụ, như đã định trước đây. Các nhà buôn Trung-hoa và ngoại-quốc buôn-bán rất ít, để đợi cho đến khi tình thế phân minh hơn.

Trú binh Nhật ở Sơn-đông

Đông-kinh. — Có lẽ đến kỳ hội-đồng của tòa nội-các nay mai sẽ bàn đến cái vấn đề trú binh ở Sơn-đông.

Việc bài Nhật ở Phụng-thiên

Đông-kinh, — Trương-tác-Lâm đã hạ lệnh để ngăn ngừa việc bài Nhật ở Phụng-thiên.

Việc ở Mãn-châu

Đông-kinh. — Tại một cuộc hội nghị mới đây ở Đại-liên đã định phân biệt rõ ràng địa hạt Trung-hoa với Mãn-châu và Mông-cổ, trong hai xứ sau này vẫn giữ lấy cái chủ nghĩa môn hộ khai thông, nhưng dùng hết cách để bảo-hộ các quyền lợi riêng của Nhật. Chắc rằng chánh-phủ Nhật-bản sẽ lập một ban hội-đồng để trông nom và quản trị các quyền lợi ấy.

Tại một cuộc hội nghị ở bộ ngoại-giao các đại-biểu của chánh-phủ, và các đại-biểu thương-mại đã bàn các phương sách bảo-hộ quyền lợi của Nhật ở Trung-hoa.

A. R. I. P.

Các tin lạ trong thế-giới

Ba người chết ngạt trong một cái hầm để chuối

Mới đây một người đến một nhà buôn chuối ở phố Etienne Marcel tại Paris để mua mấy buồng chuối. Chuối để cả ở từng dưới gầm nhà. người chủ và một người thư-ký xuống hầm để lấy đem lên bán. Người khách đợi mãi, không thấy đem hàng lên, bèn bảo người thư-ký khác xuống hỏi xem sao.

Người thư ký thứ hai vừa mới xuống lại trở lên ngay mà người lảo đảo đứng không vững, thì ra vừa xuống đến cửa hầm bị hơi ngạt tắc cả cổ, và trông thấy người chủ và người thư ký kia nằm xóng xượt ra đấy.

Người em người chủ chạy xuống cứu, nhưng vừa bước xuống đến bậc thang cuối cùng, thì cũng bị ngạt mà ngã lăn ra.

Sau gọi lính cứu hỏa đến mới đem được ba người ra, người chủ và người thư ký thứ nhất chết, còn người em của người chủ hãy còn hơi thở được, nhưng đem đi nửa đường cũng chết nốt. Sau xét ra ba người ấy vì bị toán khí của chuối bốc lên mà chết ngạt

Vì nóng mà hóa điên

Trong độ trung tuần tháng juillet ở New York giời làm rất nóng. Mấy ngày luôn, ở chỗ rợp nhiệt khí cũng đến 30°. Nhiều người đêm phải nằm ngủ ở ngoài công viên, hay ở gần các bể cạn, để hóng lấy tí gió mát.

Có bảy người vì nóng mà chết.

Một người làm bếp hôm ấy làm việc cả ngày ở ngoài nắng, đột nhiên hóa điên, vác dao đi chém khách đến ăn cơm.

Khách ngồi trong hàng cơm ai nấy u té chạy, hoặc trốn xuống gầm bàn. Người bếp đâm phải ba người bị thương, sau lính cảnh sát đến cứu, bắn tám viên đạn người bếp mới chết, nhưng chẳng may một người đứng xem cũng trúng phải một viên đạn ở bụng.

Ấy thế mới biết người ở ôn đới không quen chịu nóng, gặp phải buổi giời nóng, khổ thật, ở xứ ta đây nhiệt khí 30° là thường, chẳng thấy ai vì thế mà điên bao giờ.

Giải đáp những điều pháp-luật

LỜI HỎI — Xin quí-báo làm ơn giải đáp cho tôi việc sau này:

Tôi là lý-trưởng ở làng.... mới làm được hai năm thì tôi phải bãi chức. Vậy bây giờ tôi có được quyền đi bầu-cử lý-trưởng và bầu chánh phó tổng không?

LỜI ĐÁP.— Ông không có quyền được ứng cử lý-trưởng phó-lý hay là chánh phó tổng mà cũng không được quyền dự bầu phó-lý và lý-trưởng.

Nghị-định quan Thống-sứ Bắc-kỳ ngày 25 juin 1927 điều 42 có nói rằng: « Những người vào hạng sau này không được ứng cử: ..... là các viên chức ngạch quan-lại Annam và ngạch các công-sở nhà-nước ở Đông-dương, những chức-dịch hàng tổng và hàng xã đã bị cách-chức hay vì trừng phạt mà phải bãi chức cũng là những người bị thu phẩm hàm...»

Điều 43 nghị-định ấy lại nói rằng: « Những người vào hạng sau này không được quyền bầu-cử .. là những viên-chức ngạch quan-lại Annam và các ngạch các công sở nhà-nước ở Đông-dương cùng các chức-dịch hàng tổng hay hàng xã vì bị trừng-phạt mà *phải cách chức*, ..»

Vì ông chỉ bị bãi chức không bị cách cho nên ông nghĩ rằng ông hãy còn *cái quyền đi bầu*.

Song điều thứ 2 trong nghị-định ấy chỉ cho những lý-trưởng *đương thứ* hay lý-trưởng *từ dịch* mới được đi bầu chánh tổng; về bầu phó-tổng cũng vậy (điều 19). Vậy ông không phải là lý-trưởng đương thứ hay là từ dịch.

Còn như bầu lý-trưởng và phó lý thì *các tổng-lý cựu và các tổng-lý đương thứ có tên trong sổ bộ ở làng mà có đem bằng đi theo* thì vẫn được bầu thật, song ông làm gì có bằng, vì ông làm chưa *được ba năm* đã phải thu bằng thì lấy bằng đâu mà đi bầu.

Pa. b-L.

Mấy cách trừ chuột

Giống chuột là một giống vật sinh ra trên mặt địa cầu vào hạng lâu nhất, những nhà cổ sinh-vật-học nói rằng chuột ở trên mặt đất trước loài người. Giống chuột về đời thượng cổ hung tợn hơn giống chuột bây giờ nhiều, đến nỗi có người nói nhiều giống vật khổng-lồ về đời tối-cổ mà bị diệt chủng, là vì trứng của giống ấy bị loài chuột ăn đi nên các giống ấy không sinh sản được vậy.

Hiện giống chuột có tới 900 thứ, mà thứ làm hại nhất là giống chuột cống. Đầu tiên chuột cống chắc là ở Á châu Trung-ương. Ở nước Nga mới thấy chuột cống lần đầu về năm 1727 ở gần Astrakan. Đến năm 1730 họ ở nước Anh cũng thấy. Đến năm 1753 thì nó lan sang đến Paris, và đến năm 1809 thì ở Thụy-sĩ mới thấy. Đến nay thì coi từ các miền lưỡng cực, còn khắp thế giới không đâu là không có.

Chuột cống sắc nâu, hung hay đen nhạt; lông dài, cứng và trên lưng có vằn. Chân nó như không có lông, mà đỏ. Bụng thì sám hay trắng. Cái đuôi ngắn hơn thân thể. Tai coi dài bằng một phần ba cái đầu. Có con to bằng con thỏ (thân thể dài 30 cm. đuôi 20 cm).

Giống chuột ấy hung tợn lắm. Như ở nước Pháp thì giống chuột ấy đã trừ hết hẳn giống chuột đen về đời trung cổ.

Những con bị bắt để nuôi trong lồng cái tính nó cũng không bớt hung tợn. Con nào đau yếu liền bị con khác ăn thịt ngay. Có khi một con chuột cái đẻ con, không có chỗ để dấu con thì chuột con bị chuột lớn ăn thịt hết.

Một con chuột cái mỗi năm đẻ được hai ba lứa, mỗi lứa từ bốn đến tám con, chuột con được ba tháng đã đẻ được, xem như vậy thì trên thế giới có bao nhiêu là chuột, mà giống chuột làm hại của thế giới biết đến bao nhiêu. Giống chuột ấy lại rất khôn, những cách người ta dùng để trừ nó, nó kéo biết mà tránh được. Ngoài sự nó tàn phá của cải của người ta, nó lại còn truyền nhiễm bệnh dịch hạch nữa, nên bây nay người ta vẫn tìm hết phương sách để trừ nó, nhưng trước đây cũng chưa tìm được cách gì thật công hiệu.

Dùng bẫy mà bắt, hay dùng chó mà săn, thì cũng không trừ được mấy. Đánh bả thì có cái nguy là lắm khi lại đánh chết những vật chăn nuôi.

Mấy năm nay bác sĩ Danyze chánh sở nông-phố vi-trùng học ở viện Pasteur có tìm được một giống vi trùng rất độc cho các loài chuột, mà vào cơ thể các giống vật khác lại không sinh sản được. Từ ngày ông tìm được vi trùng ấy, mỗi năm phát đi hàng vạn hectolitres nước thuốc trùng độc gây nên để trừ các giống chuột. Chuột ăn phải giống trùng ấy, sinh bệnh mà chết, rồi bệnh lây ra như bệnh dịch vậy.

Do Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiếu Đẳng chủ Kho Sách Xưa Quán Ven Đường

Bác sĩ lại tìm được một chất độc trong một cái cù của mấy cây về loài cây hoa, giống chuột chỉ ăn một ít là chết, còn các vật khác phải ăn nhiều mới có thể bị hại được. Chất độc ấy lại có một cái tính lạ rằng chuột ngửi thấy rất thích ăn, chứ không như các chất độc khác mà chuột ngờ không dám ăn. Trong buổi Âu-chiến thử dùng chất độc ấy, ở một khu đất độ ba hectares, thì thấy trong 4 tháng độ đồng mỗi ngày chết 370 con chuột. Người trông nom việc đánh bả, và các con chó đi nhặt chuột bị đau, vẫn được mạnh khỏe không làm sao cả. Cái cách dùng chất độc này, thì chỉ con nào ăn phải mới chết, còn cái cách dùng trùng độc trên kia, thì chỉ một vài con bị bệnh là bệnh tự khắc lây ra. Nhưng thuốc độc thường chế làm bánh, và để được lâu, và đem đi xa cũng tiện, chứ như trùng độc thì để không được lâu lắm, mà đem đi xa cũng không tiện. L. Th.

Tin sau cùng

Một nhà ngân hàng bị lừa năm vạn đồng

Chi điếm ở Hương-cảng của nhà ngân hàng Yokohama Bank bị kẻ dùng giấy séc giả lấy mất năm vạn đồng.

Một enộc bay qua Đại tây-dương

Hai phi-hành gia Costes và Lebris thử chiếc tàu định dùng để bay qua Đại-tây-dương mọi sự được như ý.

Cái nạn cháy rừng ở Pháp

Ở tỉnh Provence cháy mất tám nghìn hectares rừng. Nhiều người mất tăm tích. Tại Corse, không khéo cháy mất cả mấy xã. Hiện đương tra xét.

A. R. I. P.

VIỆC HANOI

Thời-tiết

7 giờ	30 độ
15 giờ	32 độ

Giá thóc gạo:

Gạo hạng nhất, một tạ		9 00
— nhì,	—	8 90
— ba,	—	7 90
Thóc hạng nhất,	—	5 70
Hấp ngô		4 70

Giá bạc. — Kể từ ngày 19 Août 1927 giá bạc ở kho Nhà nước định là 12 f, 80.

Thời giá quốc trái:

Ngày 16 Août 1927

5 %	hoàn dần		68 f 30
5 ½ %	hoàn dần		88 f 00
4 %	vĩnh viễn	1917	61 f 90
4 %	»	1918	60 f 65
5 %	»	1920	88 f 65
5 %	hoàn dần	1920	92 f, 85
4 %		1925	97 f 25

Ngày 18 Août 1927

3 %	vĩnh-viễn	58 f. 60
5 %	1915-1916	76 f. 90

Tin tàu. — Tàu *Cap Varelle* mang thư sang Pháp (đường Anh) đến ngày chủ nhật 21 août hồi 5 giờ sáng ở Haiphong sẽ chạy đi Tourane và Saigon.

Các thư từ ở Hanoi sẽ đem xuống Haiphong chuyến xe lửa 20 giờ 7 phút tối thứ bảy 20 août.

Tàu *Songbo* đến ngày chủ nhật 21 août hồi 8 giờ sáng ở Haiphong sẽ chạy thẳng đi Hong-kong.

Các thư từ ở Hanoi sẽ mang xuống Haiphong chuyến xe-lửa 20 giờ 7 phút tối thứ bảy 20 août.

BỘT PHOSCAO

ăn bổ sức và rẻ tiêu.

Buổi sáng, nên ăn lót dạ bằng bột ấy, hơn ăn thứ bột khác. Bán tại sở L'U. C. I. A.

CÁC NHÀ DÙNG ĐỒ ẢNH NÊN BIẾT

Vì hiệu bào chế Montès, 64 phố Paul Bert, Hanoi mua nhiều, và mua được rẻ, nên hiệu ấy lại có thể bán được các chất Hyposulfite de Soude, Bisulfite de Soude, Sulfite de Soude, Hydroquinone, và tất cả các thứ dùng vào nghề ảnh, theo giá rất rẻ.

Viết thư mà hỏi giá.

Hội-đồng thành-phố. — Như lời bản báo đã đăng trong số hôm qua, đến ngày thứ tư 24 này hồi 5 giờ chiều thì Hội-đồng thành-phố sẽ họp tại tòa Đốc-lý.

Các vấn-đề bàn trong kỳ ấy toàn là những việc thuộc về ban tài-chính và ban lấy nhà đất cả là:

Thi-hành các thể-lệ trong nghị-định ngày 17 mai 1927 đối với ngạch tùy-phái tòa Đốc-lý;

Đổi lại thuế giết bò non;

Đơn xin tiền trợ cấp cho vợ góa một người thợ mộc của thành-phố và vợ góa một người lấy thuế chợ;

Đơn xin dự cuộc đấu xảo của hội Khai-trí;

Tiền phụ cấp cho lính Annam dùng xe đạp của mình vào việc công;

Mua một khu đất để mở rộng nhà máy điện;

Xin phép chống án lên đại-thẩm viện;

Việc xén một miếng đất ở phố Chanteaulme;

Việc thành-phố đánh đổi đất với các người thừa kế của M. Dương-v-Rạt;

Việc xén đất của M. Vũ như-Kinh;

Bán một miếng đất của các thừa kế M. Ar z.

Giấy xin bồi thường cho Mme Ng-thị-Tý vân vân.

Những việc kể trên ấy đến thứ bảy này sẽ do các ban tài-chính và ban lấy nhà đất xét trước rồi mới đem bàn tại Hội-đồng.

Còn những việc khác thuộc về ban công-tác thì xét lâu ắm phải họp một kỳ đại hội-đồng nữa mới bàn xong mà những việc ấy thì sẽ do quan Đốc-lý mới là M. Taolence độ trình hội-đồng sau đồng

Cứu giúp dân bị lụt xứ Bắc-kỳ. — Bản-quán tiếp được một cái mandat bạc là 500 f 00 của bà Ngô-thị-Thảo quán tỉnh Hưng-yên buôn bán và làm bạn với người Nhật là M. Matruide ở thành Nouméa xứ Nouvelle Calédonie (tên đảo) gửi về để quyên giúp đồng bào bị lụt. Số tiền ấy bản quán đã chuyển giao đến hội-đồng cứu tế rồi.

Cất đám ông Trịnh-văn-Hợi. — Sáng hôm nay, hồi 7 giờ cất đám ông Trịnh-v-Hợi Hóa-học kỹ sư theo lối Âu-tây. Người đi đưa đông lắm phần là các hội ông có chân, phần là các anh em ở các công-sở, phần là học-trò các trường ông dạy. Các thân thương và các viên-chức các công-sở, các ông hội-trưởng các hội đến hầu khắp mặt. Các ông đi chấp phất là quan chánh sở Kiểm-soát Tài-chính Norès, quan năm chánh bào-chế Colin, quan năm César chánh bào-chế sở thí-nghiệm Canh-nông và ông Nguyễn Lê Hóa-học kỹ-sư tại nhà máy rượu.

Khi tới huyệt ở Phúc-trang thì ông Césari là chánh sở Thí-nghiệm canh-nông qua đầu sở ông Hợi làm có đọc một bài điếu-tang bằng Pháp-văn kể lịch-sử và đức-tính tài-năng của ông Trịnh-văn-Hợi thế nào. Ông vừa đọc vừa thổn-thức khóc tưởng người bạn giúp việc quí-báu của mình không khác gì gãy mất cánh tay vậy. Rồi đến ông Nguyễn-Lê thay mặt trường Thể dục đọc bài điếu tang sau này:

Thưa các ông các bà,

Tôi cũng biết giữa những tiếng khóc than đau đớn của một gia-bạn đang xét thương người quá-cố mà lại xen lẫn mấy lời ai-điếu thì không còn gì vô-vị bằng. Cứ lấy tình riêng của tôi đối với ông Trịnh-văn-Hợi là bạn cũ từ hồi còn cùng học tại trường Thông-ngôn, khi du-học bên Pháp cho chí ngày nay tôi tôi cũng đành ôm sầu, gạt thầm giọt lệ mà im hơi lặng tiếng, song kể đến cái công ông bồi-đắp cho trường Thể-dục là nơi chúng tôi cùng trông nom thì tôi không có cái quyền im hơi lặng tiếng được.

Người bạn mà ông giỏi vừa cướp của ta đây là một người đã rất có công với trường Thể-dục. Kể từ khi xin phép chính phủ mở trường, lập hồ ao, xây mang đắp nền, lúc nào ông cũng tận tụy với trường chúng tôi, trước sau vẫn một lòng sắt đá. Ta hãy hồi tưởng cái quang-cảnh trường Thể-dục mười năm về trước thì đủ biết cái công ông Hợi đối với trường chúng tôi quan trọng là thế nào.

Ngay từ lúc hãy còn nhỏ, ông đã hiểu rằng sự thao luyện là rất cần cho thân-thể con người ta, nên khi còn lưu học bên Pháp ông thường đến tập ở trường võ tỉnh Reims. Nhờ thế mà ông có sức vóc mạnh mẽ khác thường, cũng nhờ thế mà ông rất nhiệt-thành về việc cổ-vũ sự tập thể-thao ở xứ ta. Ông muốn cho người mình ai cũng được khỏe mạnh như ông. Đã nhiệt thành, ông lại có tính vui-vẻ, nên học-trò đều có lòng quyến luyến ông lắm.

Lúc tôi nhận việc kiểm-đốc trường Thể-dục thì tiền quĩ có phần eo-hẹp, tôi bèn bàn với ông Hợi nên luyện lấy mấy nhà võ-giáo sư ta, để trong khi luyện-tập, trẻ con dễ hiểu và đỡ tốn phí cho nhà trường. Chúng tôi chẳng bao lâu luyện được mấy vị giáo sư ta thật giỏi. Mới chiều hôm qua có nhà làm báo ở Pháp sang có đến thăm trường chúng tôi, ông thấy người sáng lập, người quản-đốc, người dạy võ đều là người mình cả ông tấm tắc ngợi khen và hứa khi về Pháp sẽ đem công bố cho người quốc biết, chắc vong hồn ông Hợi dưới chín suối cũng được ngậm cười.

Ngày nay số học-trò một ngày một đông, sự thao luyện một ngày một tiến bộ, trường Thể-dục có trật-tự, có sự-nghiệp phân-minh, có cơ-sở vững vàng là đã nhờ một phần to ở ông Hợi. Bình sinh ông là người trực-tính, việc gì phải ông cũng thẳng tay làm vì thế mà có người oán-hận chăng! Giá phải người khác thì nhiều phen không khỏi ngã lòng. Ông thường nói rằng ở trong canh phải có ông thiện ma cũng phải có ông ác mọi được, thiện ác [illegible] xong. Để tôi làm ông ác, ai con hiền tôi xin chịu, miễn là có lợi cho trường thì thôi. Xem thế đủ biết sự quan niệm ông đối với việc công là làm sao, đủ biết ông là một người rất tốt.

Bác Hợi ơi,

Trước đây vài tháng khi tôi sắp đi vắng, tôi còn cùng bác họp mãi để bàn công việc nhà trường, anh em còn trò chuyện vui cười, mà trường lúc về gặp nhau thì tay bắt mặt mừng, nào ai ngờ đâu mặt chưa giáp mà phút cuối đã kẻ còn người khuất. Được tin báo quyên trần lòng tôi như dao cắt.

Tôi những mong cùng bác rèn luyện cho con em ngày được thêm mạnh chân khỏe tay, nòi-giống ngày thêm cường-kiện, nào ngờ đâu vật đổi sao rời, mây bay núi lở, bác đã vội bằng miền tịch-tịch! Than ôi! sống [illegible] phút đây, hai ngả chia phôi, trăm tình ngao ngán, di hài nằm đó, khiến cho chúng tôi giọt lệ khôn cầm. Thôi, kể càng xét, nói càng đau, gọi có mấy lời thay mặt anh em và học-trò trường Thể-dục chúc bác yên giấc ngàn năm.

Ô hô!

Phòng canh-nông Bắc-kỳ. — Ngoài việc cứu giúp những người bị lụt mà bản báo đã đăng trong một số trước thì trong phiên họp mới rồi, phòng canh nông có bàn đến những việc này:

Ông hội trưởng trình rằng quan Thống-sứ có giấy mời thì ông đã đến dự buổi khai hội đồng nhân dân đại biểu.

Theo giấy tờ của quan Thống sứ thì hội đã cử M. Lecomte là phó hội trưởng quyền chánh hội trưởng và E. E. Trần-văn-Thông tổng đốc Nam-định dự hội đồng xét khoản thuế mới theo như nghị định ngày 8 avril 1927 tính theo trị giá hàng đánh là 2%.

Ông hội trưởng có trình hội đồng rõ một điều thỉnh cầu của hội đồng cải-lương trường Thú-y Hanoi, họp bữa 5 janvier mà ông có chân hội-viên.

Là khu đất của trường hẹp hẹp lắm không thể sắp đặt như mục đích của trường. Vậy một ngày kia tất phải bỏ đất ấy mà tìm nơi khác rộng hơn vì sở Thú-y là một sở tối quan trọng cho việc nông ở xứ này.

M. Lecomte trình rằng ông đã dự mấy hội-đồng bàn về vấn đề thuế 2%. Có mấy ông hội-viên Tây Nam nói rằng việc thi hành nghị định ngày 19 juillet 1927 rất là khó nhất là đối với những nhà xuất sản trị giá không tới 12.000 đồng là những nhà phải chịu thuế bao đánh ngang với 5% thuế thổ trạch hay môn bài (Điều 11 trong nghị định).

Hội-đồng đồng thanh định xin quan Thống-sứ y lời thỉnh cầu của hội ngày 31 Mai trước về việc cấp tiền thưởng cho các nhà chăn nuôi trong năm 1927 là xin cứ theo như cách phát năm 1925 và 1926.

Lời cảm ơn. — Chúng tôi lấy làm thâm-tạ các cụ, các ông và các bà có lòng tốt gửi giấy chia buồn, cho đồ phúng và đi đưa đám

M. TRỊNH VĂN HỢI

Hóa-học kỹ sư ở phòng Thí-nghiệm Hà-nội

Trong khi tang-gia bối rối có điều gì sơ suất, xin các cụ, các ông và các bà tha thứ cho chúng tôi được cám ơn lắm lắm.

Đồng gia-quyến cẩn tạ.

Hội Quảng thiện. — Ban trị-sự hội Quảng-thiện có lời nhắc lại để các ngài hội-viên được biết rằng đến chiều hôm chủ nhật 21 août này đúng một giờ rưỡi thì mời các ngài lại họp đại-hội-đồng bất thường tại nhà hội Hợp-thiện ở phố Henri d'Orléans (là phố bờ thành, sau trường học cửa Đông trông thẳng ra đường hỏa-xa) để duyệt y việc làm lại nhà Siêu-sinh-đình và giải quyết mất mấy việc quan trọng nữa như là việc phúng điếu cấp tiền, đi đưa đám ma, cho đất kỳ táng vân vân... Việc họp Đại-hội-đồng bây giờ rất là phiền vì mượn được chỗ họp thật là khó khăn lắm, vậy xin các ngài bớt chút thì giờ lại họp cho để bàn việc cho được ổn thỏa.

Ngộ vì lẽ gì mà ngài Hội-viên nào chưa nhận được giấy mời riêng thì xin cứ chiếu lời đăng báo này mà đến họp cho đông thì ban Trị-sự chúng tôi lấy làm cám ơn lắm lắm.

Bắc-kỳ Quảng-Thiện-Hội
Ban Trị-sự kính đạt.

Kính cáo

Biết bao nhiêu độc-giả hàng ngày cám ơn về sự quảng-cáo vì nhờ cậy mà lợi-dụng thứ Quintonine, giá có sáu hào bán tại hiệu bào-chế L. *Blanc*. Rue Paul Bert, Hanoi, để tự chế ra được một lít rượu bổ rất tốt bằng thứ rượu vang thường.

Trang-tử cổ bồn

Mà lại có bít tất lụa ở Tây sang: giá đặc biệt 0$80 một đôi và hơn một nghìn kiểu bít tất fil và colon cực đẹp ư? vô lý lắm! Chính là hiệu DEMANGE Hanoi.

Ở TAM-ĐẢO ĐÃ VỀ

Y-khoa bác-sĩ Sarraillhé

Số nhà 5, phố Thợ nhuộm. Giây nói 395

Xét nghiệm máu-mủ, đờm-rãi, phân. nước tiểu, bằng kính hiển-vi.

Chữa bệnh ho lao, bệnh giang-mai, bệnh siễn, bệnh đau dạ dày, đau ruột, bệnh đàn-bà và hộ-sinh, vân vân.

Nói được tiếng An-nam, không phải dùng thông-ngôn.

Thứ ba, thứ năm, thứ bảy khám bệnh từ 4 giờ đến 6 giờ 30 chiều.

Trừ ngày chủ-nhật, còn ngày nào cũng từ 9 giờ rưỡi đến 12 giờ trưa, có hẹn ngày và giờ cho bệnh-nhân đến chữa.

CHỈ CÓ MỘT THỨ THÔI

Thuốc đau mắt vàng rất công-hiệu mà quý-khách đã hoan nghênh bấy nay thì ở trên lọ thuốc phải có biên rõ « *COLLYRE JAUNE selon la formule du Dr Casaux* ».

Thuốc cũng vàng, giấy gián lọ cũng vàng mà giấy bọc cũng vàng, các quý khách nên đòi bằng được như thế thì mới khỏi nhầm.

Bán tại hiệu bào-chế:

CHASSAGNE

60, Rue Paul Bert, Hanoi 3022

CUỘC SỔ SỐ

của hội Trung-Bắc kỳ tương tế và hội Trung-Bắc kỳ nông công thương tương tế

(LOTERIE DE LA MUTUALITÉ)

Có 105 vé được trúng giải, chia ra như sau này:

1	vé được	5.000$00
1	»	1.000 00
1	»	500 00
34	»	75 00
34	»	50 00
34	»	25 00

NƠI VÀ NGÀY MỞ SỐ. — Đến 4 Sept. 1927 thì mở số tại tòa Đốc-lý Hanoi

NƠI PHÁT TIỀN NHỮNG VÉ ĐƯỢC TRÚNG GIẢI. Những vé được trúng giải thì lĩnh bạc tại nhà Đông-Pháp Ngân-hàng, Hanoi

GIÁ BÁN: mỗi vé . . 1$00

Có bán vé tại Bản quán

Các ngài ở xa gửi mua, xin nhớ đính thêm tiền cước Recommandé tính như sau này:

Từ 1 vé đến 10 vé, tiền cước Recommandé: 0$20

Từ 1 vé đến 20 vé, tiền cước Recommandé: 0 30

Xin mua mau, mau, kẻo hết!!!

Lại hoãn đến ngày 4 septembre 1927. — Cuộc đánh số của hội Tương-tế các người làm việc tại các nhà nông công-thương Tây Nam (Loterie de la Mutualité) lại hoãn đến ngày 4 septembre 1927 mới mở số.

Tại bản-quán hãy còn bán vé. Xin mua mau mau kẻo hết!!!

Hỉ tín. — Bản quán được tin rằng đến ngày 28 août này ông Nguyễn-v-Thức, thư-ký tại nhà thương Hanoi, sẽ làm lễ vu-qui cho lệnh ái là cô Nguyễn-thị-Thọ đẹp duyên với cậu Đinh-Bính học-sinh trường Chasseloup Laubat là lệnh lang ông Đinh-Hợi thầu-khoán tại Sai-gon.

Bản quán có lời mừng hai họ và cô dâu chú rể.

Tìm thấy cái lò chứa các xe cao xu ăn cắp. — Đêm hôm 15 août vừa rồi, người phu xe tên là Mọc kéo chiếc xe cao-xu số 3, để xe ở bờ đường, gần chỗ gầm cầu ở bờ sông, lên nằm khểnh trên bàn bán nước tranh để ngủ, lúc mê mải dậy thì chẳng thấy xe đâu nữa; liền sang báo cai xe là Nguyễn-văn-Đắc, ở Gia-lâm. Người cai xe lập tức cho đi tìm đâu cũng không thấy, sau vào nhà người cai phó mộc là người chủ xe cho thuê ở Vạn-phúc, thì thấy người cai phó mộc đương hí-hụi sơn lại cái bánh xe của người ta đưa đến chữa, nhưng nhận ra thì chính thị chiếc xe của người cai xe Nguyễn-Đắc mới bị mất cắp. Thì ra người cai phó mộc xưa nay đã ăn cắp đến hơn chục cái xe như thế. Hiện đã một lũ hắn bị án về tội ăn cắp xe. Hắn có hai đứa đồng đảng nữa là Ng-v-Nguyên và Vũ-văn-Vịt, làm nghề thợ rào, chuyên việc thay hình đổi dạng cái xe ăn cắp được.

Người mất xe đi trình sở cẩm đến khám thì lại khám thấy nhiều các đồ xe vặt vặt giấu ở các nơi và cả một thùng lớn nhựa sơn đương để ngoài sân nữa, chắc cũng lại toàn là của ăn cắp chứ không sai.

Hiện người cai phó Mộc và hai người thợ rèn đều đã bị tống giam để xét.

Cái nạn ô-tô ở trường Nacham. — Ngày 13 août vừa rồi, chiếc xe vận tải của hiệu Delair ở Hanoi lên Nacham, trên xe có 9 người bồi khách và Madame Delair. Khi tới gần cách Nacham chừng 3 km thì ô-tô bị nổ bánh, sửa chữa trong một khắc đồng-hồ lại đi được chừng 4 km nữa, trong máy gẫy cái gì không biết, xe cứ lừng lững lùi xuống đến hơn mười thước rồi lăn nhào xuống khe núi sâu độ 5, 6 thước tây. Người ngồi trên xe không ai kịp nhảy ra ngoài cả. Một người chết, còn bị thương nặng cả.

Hiện còn đang xét xem nguyên do cái nạn ấy là tại làm sao.

Cái nạn ô tô ở đường Thái-hà và ở hàng Bông. — Theo lệnh quan Biện-lý, sở mật-thám đã cho xét về cái nạn ô-tô xảy ra ở đường Thái-hà và ở phố hàng Bông, mà một người tên là Ng-văn-So bị thương và một người tên là Ng-đăng-Đông chết.

Giả mạo và bội tín. — Phạm-thị-Lương ở làng Bảo-xỉ (Hà đông) có đơn kiện Ng-kim-Lan về tội giả mạo và bội tín, vậy đã cho xét về việc này.

Bảy người lính hành-hung. — Trương-văn-Tý là gác đường xe hỏa ở phố hàng Bẩy, thưa bảy người Tây hành hung và lấy mất cái đĩa dùng để báo khi xe hỏa qua lại, đáng giá 3 đồng 5 hào của sở Hỏa-xa.

CINÉMA PALACE

Chương-trình chiếu bóng

Từ thứ tư 17 đến thứ ba 23 Août 1927

LA GR...R... ANDE AFFAIRE de POTASH et PERLMUTTER

Đại hài-kịch rất vui

Của hội làm phim ảnh «United Artists»

Cười hết hơi!!!

PHÒNG-THĂM-BỆNH

CỦA QUAN

Y-khoa Bác-sĩ MAURICE LOUBET

Thượng thụ đệ ngũ đẳng Bắc-đẩu bội-tinh.

Nguyên chuyên về ngoại-khoa tại bệnh-viện Tunis, Fez, Rabat, Casablanca Port-Said (Ai-cập). Huế.

Ngoại khoa, hộ-sinh, chữa mắt và các thứ bệnh lậu, bệnh giang mai

Giờ khám bệnh: Buổi sáng 7 giờ đến 9 giờ — chiều 14 — đến 17 —

KHÁM BỆNH: Giá 3 đồng một lần

XIN GIẤY LÀM-CHỨNG: Giá 1$50

Phòng thăm bệnh tại ĐƯỜNG GIA-LONG, 32.

GIÂY NÓI SỐ 286

3018.

Xe hàng đụng phải trẻ con. — Chiều hôm qua, vào hồi 8 giờ 25, Ng-kim-Cơ, phu kéo cái xe hàng số P. V. P. 19 đi đến phố hàng Đồng vì đi bên tay trái cho nên đụng phải một đứa bé tên là Trần-thị-Tý lên 6 tuổi, ở phố ấy số nhà 19, bị sây sát ở bàn vai tay phải. Người phu xe không theo luật đi đường nên đã bị làm biên-bản về Cẩm để phạt.

VIỆC BẮC-KỲ

HAIPHONG

Cũng vì việc nước. — Tối thứ tư 17 août trong thành phố xảy ra một cuộc huyên náo lạ thường, các phố Đầu-cầu, Đường-cát, Bonnal, Chavassieux, phố Khách phải có lính cảnh sát và mật thám lại giữ trật tự, thế mà đi tới chỗ nào cũng có tiếng ồn ào, người kêu khóc, kẻ chạy ngược chạy xuôi chẳng khác gì cướp, cho nên các nhà ở về những phố đó phải đóng cửa kín mít, quang cảnh chẳng kém chi đám loạn quân vậy.

Hỏi ra đầu đuôi câu chuyện chỉ vì hai người đàn bà đi ở, ra máy tranh nước rồi sinh sự cãi nhau, chủ nhà họ một bên là Khách, một bên là ta, cùng bênh người nhà thành ra đánh ai au túi bụi, người đàn bà ở cho người Nam bị trọng thương cho nên bao nhiêu người ta qua đường thấy sự bất bình như thế cũng xô vào đánh bọn người Khách. Trước còn là bọn gánh nước đánh nhau, sau là bọn người Khách bênh người Khách, bọn người Nam bênh người Nam, thành thử những người Khách người Nam qua đường cũng xúm lại đánh nhau.

Nghe nói cả đôi bên cùng có người bị thương, nhất là bên người Khách phải bốn người trọng lắm, nên hôm sau là thứ năm lại đánh nhau nữa. Sau phải có lính cảnh sát đến dẹp mới yên. Có một việc nhỏ nhen như thế mà những người ngoài cuộc cũng can dự vào thì dở lắm.

Hội đá bóng. — Đến chủ nhật 21 août hồi 10 giờ sáng, hội đá bóng « La Flèche » sẽ họp đại hội đồng thường niên tại hội quán số 18 đường Amiral de Beaumont để bàn lại ban trị sự và xét các vấn đề năm vừa qua.

Những hội đá bóng trong thành phố thực nhiều, nhưng có ít hội được phát đạt cho nên về đường tấn bộ có bề kém hội « La Flèche » là một hội trẻ tuổi thành lập được khá lâu năm, danh tiếng đã lừng lẫy khắp Bắc-kỳ.

Nghe nói năm nay có nhiều tay đá bóng giỏi xin nhập hội, như thế thì cái giải quán quân về năm 1927-1928 không biết chừng lại về hội « La Flèche » chiếm mất.

Tìm thấy xác. — Sở cẩm đang cho xét hỏi về việc tìm thấy một cái xác người đàn bà bị chết đuối.

Láng mạ và thị hung. — Vũ-thị-Nhật 30 tuổi bán quà tươi ở số nhà 147 đường Chavassieux tầng dưới, có đơn thưa M. A. láng mạ và thị hung chực đánh mình. Sở Cẩm đã cho đòi cả đôi bên để xét.

Móc túi. — Nguyễn-văn-Khanh 17 tuổi làm nghề thợ sạo rong đường ở hộ từ bên Hạ-lý bị bắt giải vào tòa án để xét về việc tên ấy móc túi lấy chiếc ví của Trần-bá-Tuy 42 tuổi, làm nghề cày ruộng ở làng Phúc-lộc tỉnh Kiến-an sang chơi bên Hải-phòng.

KIẾN-AN

Măng-đa của ai? — Bản-quán nhận được một cái măng-đa mua ở nhà Bưu-điện Kiến-an ngày mồng ba tháng tám tây này, bạc 5$00 của vị nào gửi trả tiền bản-quán, nhưng trong thư không biên rõ là của ai. Vậy ngài nào gửi cái măng-đa ấy, xin kíp viết thư lên cho bản-quán biết quí tính phương danh, để tiện việc ghi vào sổ sách. Xin nhớ biên luôn cả cái số măng-đa ấy một thể để tiện việc kiểm-soát.

LẠNG-SƠN

Tù đánh thầy thuốc. — Ngày 13 août vừa rồi, đang khi M. Nguyễn-An, là y-sĩ thi-sai tại nhà thương, đương khám bệnh cho các người tù, thì một tên tù số 5724, tên là Trần-văn-Mão, cũng đang lên vào sau lưng M. An, cầm tảng gạch ném vào đầu M. An mấy cái rất đau, làng người đó M. An kêu mọi người đến cứu, bắt tên tù trói giải nộp để xét. Hỏi thì tên tù nhận rằng có đánh M. An và khai rằng chỉ vì lúc trước M. An gọi hắn, hắn chưa kịp thưa, liền bị M. An nói giận, đá ngay hắn mấy mũi giầy tây vào mông đít; hắn lấy thế làm căm giận quá, nên nay đánh báo thù để rửa hờn.

Chưa biết việc này rồi sau xét xử ra sao.

Les misérables

DE VICTOR HUGO

(Suite)

On s'en souvient, Jean Valjean était heureux dans le couvent, si heureux que sa conscience finit par s'inquiéter. Il voyait Cosette tous les jours il sentait la paternité naître et se développer en lui de plus en plus, il couvait de l'âme cette enfant, il se disait qu'elle était à lui, que rien le pouvait la lui enlever, que cela serait ainsi infiniment, que certainement elle se ferait religieuse, y étant chaque jour doucement provoquée, qu'ainsi le couvent était désormais l'univers pour elle comme pour lui, qu'il y vieillirait et qu'elle y grandirait, qu'elle y vieillirait et qu'il y mourrait, qu'enfin, revissante espérance, aucune séparation n'était possible. En réfléchissant à ceci, il en vint à tomber dans des perplexités. Il s'interrogea. Il se demandait si tout ce bonheur-là était bien à lui, s'il ne se composait pas du bonheur d'un autre, du bonheur de cette enfant qu'il dérobait, lui vieillard; si ce n'était point là un vol? Il se disait que cette enfant avait le droit de connaître la vie avant d'y renoncer que lui retrancher, d'avance et en quelque sorte sans la consulter, toutes les joies sous prétexte de lui sauver toutes les épreuves, profiter de son ignorance et de son isolement pour lui faire germer une vocation artificielle, c'était dénaturer une créature humaine et mentir à Dieu. Et qui sait si, se rendant compte un jour de tout cela et religieuse à regret, Cosette n'en viendrait pas à le haïr? Dernière pensée, presque égoïste et moins héroïque que les autres, mais qui lui était insupportable. Il résolut de quitter le couvent.

Il le résolut; il reconnut avec désolation qu'il le fallait. Quant aux objections, il n'y en avait pas. Cinq ans de séjour entre ces quatre murs et de disparition avaient nécessairement détruit ou dispersé les éléments de crainte. Il pouvait rentrer parmi les hommes tranquillement. Il avait vieilli, et tout avait changé. Qui le reconnaîtrait maintenant? Et puis, à voir le pire, il n'y avait de danger que pour lui-même, et il n'avait pas le droit de condamner Cosette au cloître par la raison qu'il avait été condamné au bagne. D'ailleurs, qu'est-ce que le danger devant le devoir? Enfin, rien ne l'empêchait d'être prudent et de prendre ses précautions.

Quant à l'éducation de Cosette, elle était à peu près terminée et complète.

Une fois sa détermination arrêtée, il attendit l'occasion. Elle ne tarda pas à se présenter. Le vieux Fauchelevent mourut.

Jean Valjean demanda audience à la révérende prieure et lui dit qu'ayant fait à la mort de son frère un petit héritage qui lui permettait de vivre désormais sans travailler, il quittait le service du couvent, et emmenait sa fille; mais que, comme il n'était pas juste que Cosette, ne prononçant point ses vœux, eût été élevée gratuitement, il suppliait humblement la révérende prieure de trouver bon qu'il offrît à la communauté, comme indemnité des cinq années que Cosette y avait passées, une somme de cinq mille francs.

C'est ainsi que Jean Valjean sortit du couvent de l'Adoration Perpétuelle.

En quittant le couvent, il prit lui-même sous son bras et ne voulut confier à aucun commissionnaire la petite valise dont il avait toujours la clef sur lui. Cette valise intriguait Cosette, à cause de l'odeur d'embaumement qui en sortait.

Disons tout de suite que désormais cette malle ne le quitta plus. Il l'avait toujours dans sa chambre. C'était la première et quelquefois l'unique chose qu'il emportait dans ses déménagements. Cosette en riait, appelait cette valise *l'inséparable*, disant: J'en suis jalouse.

Jean Valjean du reste ne reparut pas à l'air libre sans une profonde anxiété.

Il découvrit la maison de la rue Plumet et s'y blottit. Il était désormais en possession du nom d'Ultime Fauchelevent.

En même temps il loua deux autres appartements dans Paris, afin de moins attirer l'attention que s'il fût toujours resté dans le même quartier, de pouvoir faire au besoin des absences à la moindre inquiétude qui le prendrait, et enfin de ne plus se trouver au dépourvu comme la nuit où il avait si miraculeusement échappé à Javert. Ces deux appartements étaient deux logis fort chétifs et d'apparence pauvre, dans deux quartiers très éloignés l'un de l'autre, l'un rue de l'Ouest, l'autre rue de l'Homme-Armé.

Il allait de temps en temps tantôt rue de l'Homme Armé, tantôt rue de l'Ouest, passer un mois ou six semaines avec Cosette sans emmener Toussaint. Il s'y faisait servir par les portiers et s'y donnait pour un rentier de la banlieue ayant un pied-à-terre en ville. Cette haute vertu avait trois domiciles dans Paris pour échapper à la police.

(A suivre)

Những kẻ khốn-nạn

Xã-hội tiểu-thuyết, của ông Victor Hugo
NGUYỄN-VĂN-VĨNH dịch.

(Tiếp theo)

Độc-giả còn nhớ, *Jean Valjean* ra chân vào cái nhà tu ấy lấy làm hạnh phúc. Ông yên thân sướng thỏa quá đến nỗi sinh lo. Ở đó ngày nào ông cũng được nhìn mặt *Cosette*, dần dần không để ra mà thấy như phụ-tử tình thâm. hết lòng nâng-niu con bé, bụng bảo dạ nó là kỉ-vật của ta. không còn ai đòi hỏi gì được nữa, mà rồi vĩnh-viễn được như vậy, không phải lo âu gì nữa. Con bé tất rồi cũng vào bậc tu-hành, bởi vì mỗi ngày là được nom được nghe những điều khêu gợi lòng tu. Nhà tu này từ đấy đối với con bé, đối với ta, là gồm hết cả vũ-trụ, ta rồi già ở đây, mà con-bé sẽ lớn lên, sẽ già đi cũng ở đây, cho đến ngày ta mãn-kiếp, từ giờ đến đó không còn ai mà chia rẽ được ta với nó. Ông nghĩ đến câu ấy thì lại băn-khoăn nghĩ-ngợi. Ông lại vẫn tâm. Ông lại hỏi ông bấy nhiêu hạnh-phúc có phải quyền ta được hưởng, có phải là kỉ-phận của ta, hay là lợi cho ta mà thiệt-thòi cho người nào khác, có lẽ thiệt-thòi cho con bé này, ta quyền gì mà chiếm giữ lấy nó, mà cướp lấy làm kỉ-vật của ta, ta là một người già cả rồi. Có lẽ tội này cũng là một tội ăn cắp của người ta. Ông nghĩ trong bụng rằng con nhỏ này trước khi từ bỏ cuộc-đời, nghĩa là đi tu, nó được quyền biết đời là thế nào đã. Ta lấy lẽ gì mà lại lấy nê giữ cho nó khỏi phải nếm mùi cay đắng ở đời, mà chặn trước cửa nó đi, triệt đứt của nó đi, không hỏi gì nó, bao nhiêu những sự vui thú. Vậy chẳng hóa ra ta thừa cơ nó không biết, ta thừa cơ nó thân cô, mà ta buộc cho nó một cái lòng tu không thành-thực ru? Như vậy chẳng là ta làm sai mất cái số-mệnh của một con người tạo-vật sinh ra, vậy chẳng là ta dối thiên chúa ru! Mà rồi có lẽ một ngày kia, *Cosette* nó cũng tự vỡ ra những lẽ ta vừa nói đó, bấy giờ nó thấy cái kiếp nó miễn-cưỡng mà tu, cơn rửa thời nó có thể tiếc được đời mà oán ta được. Tư tưởng đó là tư-tưởng sau cùng của ông, tư-tưởng ấy gần coi được là một tư-tưởng vị-kỉ, không ảo bảo khí như những tư-tưởng kia, nhưng mà ông nghĩ đến không sao chịu nổi. Ông quyết bỏ nhà tu đó mà đi,

Ông quyết đi. Ông phiền lòng mà cộng-nhận rằng chẳng quyết cũng chẳng. Không còn có lẽ, gì ngăn-trở nữa. Năm năm trời ở trong giữa bốn bức tường cao, không giao thiệp với ai ở ngoài, đối với chúng nhân là như biến chết mất rồi, bây giờ phòng ra ngoài còn phải e ngại chi nữa? Bây giờ thì ta có thể điềm-nhiên mà trở về nhân-gian được rồi. Ta đã già đi, coi dạng khác hết xưa rồi. Ai mà nhận được mặt ta bây giờ nữa? Mà vạn nhứt có chẳng may đến cực-độ đi nữa, thì cũng chỉ nguy-hiểm cho một mình ta mà thôi. Ta không có thể lấy cái lẽ rằng ta đã đi đầy mà bắt *Cosette* phải ở nhà tu-xín. Và so với cái nghĩa-vụ của ta, thì phòng sự nguy hiểm có kể vào đâu? Sau nữa ta cứ ra đời, mà giữ gìn, mà cẩn-thận cũng không ai cấm đoán.

Còn như việc giáo-dục của *Cosette* thì vậy là xong, vậy là hoàn-bị rồi, dẫu có khuyết điểm cũng không là bao nhiêu nữa.

Khi ông đã quyết định trong lòng như thế rồi, ông chờ cơ-hội. Cơ-hội ấy đến ngay. Lão làm vườn *Fauchelevent* chết.

Jean Valjean xin vào yết kiến bà cai-dòng mà trình rằng anh trưởng chết đi, thì mình hưởng thụ được cái gia-tài nhỏ, từ nay có thể nghỉ việc mà có đủ ăn, vậy xin bà cho từ việc coi vườn trong nhà dòng và đem con đi ở nơi khác; nhưng nghĩ trình nhà dòng nuôi không con *Cosette* trong bấy nhiêu năm, mà nay nó lại không ở học nốt cho đến khi thụ-pháp, thì là một việc không công, vậy xin bà cai dòng cho phép ông dâng cúng đoàn-thể năm nghìn phất-lăng gọi là đền lại cái số tồn nuôi dạy con nhỏ trong bấy năm trời.

Jean Valjean đi ra khỏi cái nhà dòng Phụng-thờ chung-thân, là như thế.

Lúc ra đi ông thân hành xách lấy cái *va-li* nhỏ mà ta đã nói chuyện, thìa khóa luôn-luôn giắt ở mình ông. Cái va-li đó, *Cosette* thoảng ngửi thấy có mùi gì thơm ướp ở trong nó xông ra thì vẫn băn khoăn muốn biết.

Âu là ta nói ngay ở đây rằng cho đến chết *Jean Valjean* cũng không bao giờ đời nó ra nữa. Luôn luôn để trong phòng ngủ. Những lúc dọn nhà thì ông mang nó đi trước, nhiều khi chỉ cốt chạy có nó mà thôi. *Cosette* thường vẫn cười mà gọi là *Bất di chi vật* của cha vậy. Có khi nói: Ta ghen với vật ấy.

Jean Valjean ẩn núp trong bấy nhiêu lâu, giờ mới ra chỗ thênh-thang đường cái thì cũng lo sợ lắm.

Ông kiếm được ra cái nhà ở con đường *Plumet*, ông bèn chui ngay vào đó. Từ ngày ấy trở đi, ông đã nhận lấy tính danh là *Ultime Fauchelevent*.

Ông lại còn đi mướn hai nơi ở nữa trong kinh-thành, để lấy chỗ làm thời thay đổi, kẻo cứ luôn luôn đi về một chỗ, có người để mắt nhìn chăng; ông vẫn định hễ thấy động thì dời nhà đi chỗ khác; hoặc giả lại gặp phải những bước như bốm thoát được *Javert* thì không đến nỗi bơ-vơ chẳng biết chạy đâu mà ẩn. Hai nơi nhà ở đó là những chỗ đê tiện nghèo-nàn, ở hai xóm xa nhau, một nhà ở con đường Phương-tây, một nhà ở con đường Người mang khí-giới.

Thỉnh-thoảng ông lại đem *Cosette* đi ở đường Phương-Tây, hoặc khi con đường Người mang khí-giới trong một tháng hoặc sáu tuần-lễ mà không đem mụ *Toussaint* đi theo. Đến đó thì ông tạm dùng người canh cửa làm tôi-tớ, tự xưng là nhà tư-bản vùng thành ngoại, có chỗ nghỉ-chân tại chốn thị-thành. Hay đâu người rất đạo-đức đó mà phải có ba nơi ở tại đất Ba-lê để trốn tránh quan cảnh-sát.

(Còn nữa)

Những hồi từ đầu, đã in thành mười một quyển, một bên chữ Pháp, một bên Quốc-văn, bán giá như sau này:

Phần thứ nhất	Quyển I	22? trang, bán	0 $ 8[illegible]
	» II	203	—	0 4[illegible]
	» III và IV	159	—	0 35
	» V và VI	1?3	—	0 45
	» VII và VIII ?	1?9	—	0 6[illegible]
Phần thứ hai	Quyển I	213 trang, bán	0 $ 43
	» II và III	237	—	0 [illegible]
	» IV, V và VI	275	—	0 [illegible]
	» VII và VIII	231	—	0 42
Phần thứ ba	Quyển I, II và III	251 trang, bán	0 $ 83
	Quyển IV, V, VI và VII	199	—	0 33

Ở xa tính thêm tiền cước mỗi quyển . . . . 0 $ 30

Ai mua một quyển thì ... một ... . [illegible]

Khảo về y-học cũ của ta

Cẩm-nang trích lục

Chứng bệnh ngược

(Tiếp theo)

Qui khốc đan

Phương này trị bệnh sốt rét cách nhật rất nghiệm.

Thường sơn 1 cân (tẩm dấm, mùa xuân tẩm năm ngày, mùa hạ tẩm ba ngày, mùa thu tẩm bảy ngày mùa đông tẩm mười ngày).

Tân lang 4 lạng
Bán hạ 2 lạng
Bối mẫu 2 lạng.

Các vị tán mạt, luyện với lòng trắng trứng gà làm hồ viên, mỗi bận điều phục mấy chục viên, chiêu bằng rượu.

Cẩm nang bí thụ tam ngược thần phương

Nhân sâm 8 phân
Bạch truật (sao) 1 đồng
Thanh bì 4 phân
Trần bì 6 phân
Cam linh 4 phân
Trạch tả 4 phân
Cam thảo 3 phân
Sài hồ 6 phân
Hoàng cầm 8 phân
Phục linh 8 phân
Bán hạ 8 phân
Thường sơn (sao rượu) 6 phân
Thảo quả 6 phân.

Gia khương bì đại tảo sắc thang đầu trống canh năm điều phục.

Thường sơn ẩm

Sốt ngược thì dùng phương này để tán đi, rửa ngược thì dùng phương này để triệt ngược.

Thường sơn (sao bằng rượu hòa thang) 2 đồng

Thảo quả (bọc giấy ướt lùi chín 1 đồng

Tân lang 1 đồng
Chi mẫu 1 đồng
Bối mẫu 1 đồng 5 phân
Ô mai 2 quả.

Cùng phương này hiệu gia xuyên sơn giáp khương tảo.

Dùng nửa rượu nửa nước sắc thang, tẩm xương một đêm, sáng mai hướng mặt giời chưa mọc, ngảnh mặt về phương đông mà uống, nước thứ nhì thì uống đón cơn, (uống trước khi bệnh chưa phát)

Dược án

Ông Triệu dĩ Đức nói: Chi mẫu tính hàn, nó chạy thẳng vào kinh dương minh để khu cực nhiệt tà, thảo quả tính ôn, nó chạy thẳng vào kinh thái âm để khu trục hàn tà, hai kinh hòa bình, thì âm dương không biến loạn, cho nên dùng chi mẫu thảo quả vì cuôn, thường sơn chủ trị chứng bệnh hàn nhiệt, và nó làm cho đàm kết trong hung cách phải thổ ra, cho nên dùng thường sơn vi thần. cam hoàn Ô mai thu liễm và thoái nhiệt sinh tân, (tân dịch), bối mẫu tiêu đàm và giải kết tan uất, binh lang thì trừ đàm tích, phá trệ khí, cho nên dùng mấy vị này vi tá, xuyên sơn giáp ở trên hang núi mà thường lặn xuống nước kiếm ăn, vậy nó có thể ra vào trong giới phận khí âm khí dương, quán xuyên kinh lạc mà khu trục thử tà, cho nên dùng vi sứ, người nào tì vị có đàm uất mà dùng phương này, lại càng thần hiệu lắm.

Miết giáp ẩm tử

Phàm sau ngược, đàm kết ở phía dưới mạn sườn bên tả, dùng phương này thần diệu,

Miết giáp (tích dấm) thảo quả nhân, hoàng kỳ, bạch truật, bạch thược, tân lang, hậu phác (chế nước gừng sao), quất hồng bì, xuyên khung cam thảo.

Gia khương tảo ô mai.

Dược án

Bệnh ngược thuộc kinh thiếu dương đởm, mà đởm với can là biểu lý, cửu ngược thuộc huyết bệnh mà huyết sinh bởi tự can, cho nên dùng miết giáp đạt bổ âm huyết, còn các vị đá sứ, ứng chứng thi trị.

Lộ khương ẩm

Chỉ vị đàm ủng, phát chứng hàn nhiệt, dùng phương này thần diệu.

Khương bì 4 lạng, tán lấy nước thì xương một đêm, sáng hôm sau uống rất linh nghiệm.

Thường sơn ô mai hoàn

Thường sơn 2 đồng (tẩm rượu sao tán mạt)

Ô mai nhục 4 quả

Ô mai nghiền nhuyễn ra, luyện với thường sơn mạt viên.

Phương này tiệt ngược rất thần hiệu, nhưng thường sơn phải sao chín, nếu dùng sống hoặc sao rồi thì thổ.

Miết giáp ô mai hoàn

Sinh miết giáp tẩm dấm nướng cho vàng, nghiền mạt luyện với nhục ô mai mà viên, mỗi bận điều phục chừng ba đồng cân, bệnh muốn thổ nào cũng đỡ.

Trúc do khoa

Phương này ông Trương-tử Hòa trình lục phương pháp sự thần của nhà môn ra để trị ngược tiệt rất thần nghiệm.

Lời úm rằng:

Ngô tòng đông nam lai,
Lộ phùng nhất chỉ li ấy.
Thủy lý nhất điều long.
Cửu đầu thập bát vĩ,
Vấn y thực nhấm đích,
Chỉ khiết ngược bệnh qui?

Người ngoài đứng trong vườn cây ngảnh mặt về phương đông, đọc bảy hơi bảy lượt, đọc xong mỗi lượt nào thì lại thổi hơi vào một quả gì ở trên cây đấy, đọc bảy lượt thổi bảy lượt, đầu trống canh năm, mà nhất là phải yên lặng, không có gà gáy chó sủa gì cả, ngắt lấy quả cây mình đã úm ấy, khiến người có bệnh đứng ở trong buồng vắng vẻ, ngảnh mặt về phương đông ăn cho kỳ hết, phép này cứu mười người khỏi chín nhưng cốt phải kị những đồ ăn sinh lãnh, Quả cây mà mình úm, thì không cứ là quả gì, đào mận mơ lê được cả, nếu được qua cây táo thì hay hơn.

(Còn nữa) Phùng-năng-Tĩnh

Dư luận Nam-kỳ

Muốn cho con trẻ ta có một cái gia-quyến ở tại Paris

Có một hội mới lập tại Paris đang tổ chức một cái Học-xá (Cité universitaire) để cho ở nhờ các học sinh Đông-pháp du học tại kinh-thành Pháp-quốc.

Ngày nay mấy người nhỏ trai đi qua bên Pháp học thêm coi bộ dường như sốt-sắng, thân sơ thất sở. Học-sanh ấy có nhiều tiền, lại nhỏ tuổi. Hai điều đó nhiều khi làm hại cho sự học-hành quá đỗ.

Có khi học sanh chưa theo cuộc ở-ăn và điều nguy hiểm tại Paris, mà làm ra những điều khờ dại đến sau ăn-năn thì đã muộn rồi. Cũng có khi trẻ chẳng làm điều chi tệ lắm, song chẳng lo xa, chẳng tiết-kiệm rồi đến ngày phải tốn sút đình thì không có bạn tiền cho vay mà dùng.

Chớ chi nhà cha mẹ sát ở đâu gần đó, mà như có xa, miễn đi xe lửa vài giờ cũng tới, thì khỏi mấy điều thiệt hại đã nói thêm đây. Cái này không phải vậy.

Chẳng phải mấy trò mới tới bị vậy mà thôi, gần hết các trò lớn nhỏ du học lâu mau, đều bị các điều bất-tiện ấy, không nhiều thì ít.

Muốn bớt mấy điều hại bọn thanh-niên ở xa nhà cha mẹ, một vị ưu thế mấy thời đã nghị ý lập ra một cái Học xá để cho các trò ở chung với nhau như bà-con một nhà và bớt tốn kém về cuộc ăn-xài thường bữa.

Học-xá ấy ở bên cạnh một cái vườn trong mấy cái tốt đẹp hơn hết tại thành Paris; có một ông đốc cai quản và ngày nay chứa đặng 350 học sanh người Pháp.

Học-xá có nhiều cái nhà cất thiết kéo xung quanh có vườn; trong mấy nhà ấy có dọn phòng riêng cho mỗi trò ở. Phòng có đủ đồ dùng cho học sanh, và chỉ có đồ ấy mà thôi: là một cái bàn viết, một cái kệ để sách, một cái tủ, một cái giường tắm thường và một cái bàn rửa mặt. Mỗi thời dọn về phòng cũng chỗ, rất hạp phép vệ-sinh.

Chỗ khác thì có phòng tắm bằng nước ở trong bồn hay là có ống ở trên xà xuống, có phòng tập thể-thao, phòng nhạc và phòng sách. Những vật chi có thể làm cho kẻ thanh-niên biết sự sống-sượng là nghĩa vụ phải ham chớ chẳng phải tội-tình phá sự, thì đều có hiệp tại nơi học xá đặng giục lòng học sanh tập thành cho phấn-chấn luôn-luôn.

Trong Học xá ấy, giá mướn một cái phòng mỗi tháng là 1?0 phật-lăng (quan tiền tây); giá một bữa ăn từ 5 tới 6 phật lăng. Vậy thì tổn phí về cuộc ăn-ở tại Học-xá mỗi tháng tới chừng 500 phật lăng, mà học-sanh ở đó còn có anh em bạn từ-tế mà chơi, có để nghề mà học, lại học nhiều hơn mấy chỗ khác, và hưởng đặng một cuộc thỏa thích như ở nơi khách sạn thì giá mắt xấp hai xấp ba của học-xá vậy.

Học-xá có nhiều tiện-lợi cho đến đỗi mấy nước ngoại-quốc có gởi học-sanh qua Paris đều tính bắt chước lập ra tại đó mỗi nước một cái học-xá riêng cho học sanh của mình cư-ngụ.

Các học-xá ngoại-quốc tính cất xung quanh học xá của Pháp.

Học-xá của nước Belgique nhờ có một ông phú hộ tư thiện xướng xuất, ngày nay đã lập rồi. Học-xá ấy có 300 cái phòng, rồi đây sẽ cho học-sanh của Belgique và Luxembourg ở đó mà lo học tập.

Học-xá của xứ Canada làm lễ lạc thành năm tới, có đông-cung nước Anh đứng làm chủ lễ. Học-xá ấy nay có ba mươi mấy học-sanh cư-ngụ, cách sắp-đặt đâu đó thiệt rất trang-hoàng.

Có ông Crewe là sứ thần của nước Anh tại Pháp quốc đứng chủ trương, người ta đã lập ra hội thành Luân-đôn một hội để lo cất tại Paris một cái học-xá để cho học sanh nước Anh cư ngụ.

Đã định cho đông-cung nước Anh để xuống cục đá đầu mà xây nền Học-xá ấy trong ngày 8 juillet rồi đây.

Một vị danh nhơn ở thành Tokio tên là Satsuma sẽ lo lập một cái học xá cho học-sanh Nhựt-bổn dùng tại Paris.

Bên Hiệp-chủng-quốc và tại thành Paris, ngày nay có nhiều hội người Mỹ đương lo lập một cái học-xá Mỹ-quốc tại kinh đô nước Pháp.

Dân Iphe-nho có vua thuận ý và giúp sức, đương trù-nghĩ lập ra cho mình một cái học-xá như vậy.

Nhiều nước ở bên Nam Mỹ-châu cũng ước-ao đứng vào hàng chư quốc về cuộc thiết lập học-xá cho học-sanh của mình.

Mấy xứ Scandinaves cũng đã lăng lo về việc ấy.

Nếu vậy thì xứ Đông-pháp này phải có một cái học-xá ở Paris như các nước của người, quan Toàn-quyền đương lo đều ấy, và chắc rằng đến ngày thiệt hành ý-kiến thì trong bổn xứ mấy vị hữu-tâm đều ân-ân giúp sức đặng làm cho rõ-ràng một cuộc thiết lập rất quan trọng cho việc nuôi dưỡng trí tài của bọn thanh-niên.

Hội nào ngày nay lo làm một bổn dự án để bày sang cuộc thiết lập học-xá cho Đông-pháp thì thiệt làm ra một cái đại-ích cần phải lâm thường.

Đông-pháp học-xá lập tại Paris là rất cần cho bọn thanh niên nhờ đó mà khỏi bị cái điều đem cám dỗ hoặc may rủi không chừng trong chốn đô hội phồn-hoa. Ở tại học-xá thì bọn ấy thấy một cảnh mường-tượng quê nhà đây những anh em đồng xứ; như vậy thì người bớt sầu nỗi lê-loi đất khách và chắc có bề học tập mau hay.

Về phần cha mẹ thì ở nhà cũng đặng an tâm, khỏi lo sợ như bây giờ, chẳng biết con mình có chuyên cần việc học hay là phóng đãng mà phải hư thân. Cha mẹ an tâm vì biết con mình ở nơi nghiêm-nghị, có người lo lắng chăm nom, hễ ở ăn chẳng thiếu một điều, việc học hỏi cần chi có nấy; có phòng thanh tịnh, có sách hay, có người thạo việc chỉ bảo, chẳng để cho làm lỗi mà phải hại to; nói tắt một lời, thì có người cha mẹ ở xa mà dìu dắt cho mình chuyên lo đèn sách.

(Lục tỉnh tân văn)

TAXÉOL ROGIER

Thuốc chuyên-môn rất mạnh để trị bệnh lậu. Trị các bệnh như Gonorrhée. — Cystite. — Catarrhe vésical rất hiệu. — Là một thứ thuốc mới các ông thầy thuốc ở thuộc-địa đều khuyên dùng thuốc ấy.

Giá một lọ: 1$00

BÁN TẠI HIỆU BÀO-CHẾ

L. BLANC

81, phố Paul-Bert, Hanoi

KÝ TÊN KHÔNG RÕ

Bản-quán xin các ngài mua báo khi có việc gì viết thư đòi hỏi bản-quán, thì cho biết số vé in ở tờ giấy gởi báo, hoặc là gởi cho bản-quán cái giấy quản ấy, để cho người làm dễ tìm kiếm. Kẻo các ngài thường hay ký tên vắn tắt, hoặc thảo quá, không sao đọc được, thành ra nhiều khi bản-quán không biết ai mà trả lời.

Do Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiếu Đẳng chủ Kho Sách Xưa Quán Ven Đường

Một đoạn lịch-sử ở nước ta

Việc vua Hàm-Nghi chạy trốn

(Trích dịch sách « L'Empire Annam » của quan Đại-úy Ch. Gosselin)

(Tiếp theo)

Việc bắt vua Hàm-Nghi

Mãi đến tháng hai tây năm 1888, một toán quân mới có một cơ lính Ả-rập và một cơ lính tập đi lên miền thượng-lưu sông Nai, toán quân ấy chính quan đại-tá coi lữ-đoàn Trung-kỳ tự Huế ra để cai quản.

Nhân mùa đông quân ta phải nghỉ nên các quan bên giặc lại chiếm cứ một phần đất trước họ đã mất; nhiều nơi năm trước đã qui phục ta rồi, lại thuộc quyền họ; khi ta đến cái thung lũng thuộc về thượng lưu sông Nai và cái chi-phái sông ấy, ta thấy tình hình các làng cũng như hồi quan đại-úy Montreux đi càn. Dân Mán, sợ hãi, dân sợ sệt tán mất nhiều thấy ta đến thì trốn mà nhất định không chịu theo lệnh các quan-lại của triều-đình ta lập nên ở Huế.

Kể các cuộc tuần-tiễu năm 1888 này cũng là thừa, vì chẳng qua cũng lặp lại các công việc đã xảy ra mấy năm trước, chỉ khác có một điều là về phần ta không được hiệu-quả bằng trước. Thật vậy, trước kia ta bắt mất của bọn giặc một ông đại-tướng là ông Phạm Tuân làm cho họ thiệt-hại nhiều và thường ngày nào cũng bắt được một vài ông quan to. Khi ta đến chỗ đất này là nơi ta cho rằng keo quyết-chiến cuối cùng sẽ ở đấy, thì có hai ông quan to đánh lại ta là ông Lê-Trực với ông Tôn-thất-Đạm, ông này từ khi ông Phạm Tuân chết thống lĩnh cả các toán quân bên giặc. Dù hết sức tầm nã, dù bắt quân lính chịu sao nổi khó nhọc mà cũng không làm sao bắt được hai tay cừu địch ấy, mà cũng phải nói khen họ rằng dù lúc nào họ cũng đánh ta — dẫu quân lương ít ỏi mặc dầu — nhưng họ cư xử ra cách quân-tử một mực trung thành với công cuộc thật đã thất vọng, làm cho ta cũng phải kính trọng cảm phục.

Về cuối mùa hè, ta tiến lên không được bước nào, ai nấy thấy tình hình cứ trì chệ mãi thế nên chán nản cả. Gần đến mùa thu, sợ mùa mưa sắp tới, đã sửa soạn bỏ các đồn đóng ở miền trên, năm nay ta đóng ngay giáp chỗ ta toán phỏng là vua Hàm-nghi ở, để lui về các thành ở miền bể, thì tình cờ một hôm có tên Nguyễn-Đình-Tình làm đội hầu-cận vua tự đến đồn Đồng-?, kể rõ công nỗi cơ cực của nhà vua..

Lời khai của tên Ng-đình-Tình có những tên này: « Nó ở Huế trốn đi với vua Hàm-nghi từ năm 1885, và đến tháng chín tây năm 1888, nó vẫn làm lính hầu cận vua. Ông Tôn-thất-Thiệp là con thứ nhì ông Tường thì không rời vua lúc nào. Ông ấy định trốn ra ngoài Bắc-kỳ, có một lần một ông quan hàm còn thấp tỏ ý muốn giảng hòa với người Pháp, hai bên cãi cọ nhau, ông bèn sai đem chém. Ông Tôn-thất-Thiệp không bao giờ chịu hàng, chính ông làm cho vua giữ được lòng can-đảm và cứ chống cự lại.

« Hiện nay vua ở một cái lũng con tự Nga hải ngược sông G.o! là chi-lưu sông Nai lên đấy mất vài giờ. Ở đấy không có làng mạc gì, dân làng Chà-mạc đã dựng một cái nhà nhỏ cho vua ở.

« Tên Ngọc đã bỏ vua được sáu tháng nay rồi; nó muốn ra thú và hễ được ít quyền lợi thì nó sẽ bắt được vua. Vua ở với ông Tôn-thất-Thiệp, hai ông quan to và hai tên đầy tớ; các dân mường ở núi đem lương thực đến cho. Các ông ấy đều chỉ ăn cơm với muối như các dân nghèo vùng ấy.

« Vua ăn mặc tồi tàn, mặc quần áo vải nâu; năm ấy mười tám tuổi; đương phải sốt rét cả các người kia cũng vậy. Hễ ai báo có quân Pháp gần đến lũng vua ở, thì có một người mường cõng vua trốn vào trong rừng.

« Ông Tôn-thất Đạm đóng ở gần Vang-lều, giữa rặng núi Hà-tĩnh; đã tám chín tháng nay, nghĩa là từ khi quân Pháp lên đóng ở mạn thượng-lưu sông thì ông ấy không thông tin tức với vua được nữa.

« Ai nấy đều hết cả tiền, vua chỉ còn có mấy cái kim bội, trừ đấy ra của quí chỉ còn có hai hòm quần áo đem tự Huế đi và hai thanh gươm vàng, một thanh ở bên Pháp gửi sang tặng vua Gia-long ngày trước. »

Tên Nguyễn-Đình-Tình lại khai rằng nó bỏ vua đi vì ông Thiệp nghi nó có bụng thông với ta đã dọa chém đầu nó. Cứ theo lời nó thì tên Ngọc cũng muốn giao-thiệp với ta vì đã mấy tháng nay người con ông Tường và các người đồ đệ kia cũng đã nghe nó rồi.

Ta cũng nên xét lý-lịch tên Ngọc này, chính tên là Trương-quang-Ngọc, là người chủ-trương mưu phản để bắt vua Hàm Nghi cho ta. Ngọc là con một ông quan đời vua Tự-Đức, xưa vì bố nặng phải cách chức Con hắn vì thế bỏ triều-đình, đi về làng Vé trên bờ sông Nai, lập một cái đồn con, họp mấy làng mường đến ở chung quanh, rồi phát khí-giới cho dân sự, dạy họ nghề trận mạc. Người ta lại nói rằng vua thấy hắn có loạn sai quá đem đánh, hắn đánh thua.

Không hiểu vì có gì con một người như thế lại theo vua Hàm-Nghi; lại không hiểu vì cớ gì mà nó lại được lòng tin con ông Thuyết mà cho nó làm người hầu cận vua; dù ta đoán phỏng thế nào cũng không thể giải-nghĩa làm sao một người dân, dở xấu ra như thế mà chính thân cũng không hay gì, vừa nghiện thuốc phiện vừa uống rượu, lại được cái độc ác. Chỉ có hai tính tốt là mọi người quen biết nó đều công-nhận cho nó có tính cương nghị và tính nhẫn-nại. Dù sao mặc dầu, tên Ngọc nhờ cha nó nên có quyền thế ở khắp vùng ấy và nó có nhiều tài sức, vì tình-thế ấy mà việc bảo-vệ nhà vua chạy trốn là ở trong tay nó làm được.

Nguyễn-Đình-Tình cầm bức thư của các quan Pháp đến với tên Ngọc, được vài hôm thì tên này đến đồn ta nói rằng sẵn lòng giúp ta.

Còn nữa Hải-lạng dịch.

LỆ MUA BÁO

Kính nhắc lại để các ngài duyệt-báo rõ rằng tiền mua báo thì phải trả trước. Vậy các độc-giả mua thì gửi tiền cho [illegible] không có [illegible] theo giấy [illegible] bản quán không trả tiền. Mua báo thì tính từ [illegible]

Đoản-thiên tiểu-thuyết

Cảm hóa đồng tâm

Một nơi thư-thất sáng sủa sạch sẽ ngoài hiên bày la liệt các chậu cây cảnh. Trong nhà có cái sập gỗ gụ, ngoài cái sập gụ có đôi ghế tràng kỷ khảm xà cừ, giữa có cái án trên bày lọ hoa, khay chè ống bút. Một ông cụ già ước chừng ngoài bảy mươi tuổi, tóc bạc, lông mày dài, mắt đeo kính trắng, râu bạc phơ phơ, ngồi trên cái sập gụ, cánh tay trái giựa cái gối đệm, tay phải cầm cái quạt phe phẩy, vừa quạt, vừa nói những lời giảng dụ. Một người đàn ông giống hơi thở, mặt có sắc mừng, lo quần lịch sự ngồi ghế tràng kỷ giữa nhà. Một cậu thiếu niên trạc độ 16 tuổi, mày thanh, mắt sáng, trắng trẻo, nhẹ nhàng, có vẻ nho nhã tuấn tú, đứng chắp tay ở dưới, một cách kính cẩn, hơi cúi mặt xuống, tựa như có ý nghe lời dạy bảo.

Gia đình nhà ai có cảnh hòa lạc êm đềm ấy?

Nguyên ông cụ già ấy tên hiệu là Nhất-nguyên, quê ở phủ Thương-đức, tỉnh Hà-nam nước Tàu, có tính hiếu thiện, trị nhà rất có lễ phép. Cứ mỗi ngày mồng một đầu tháng cụ lại gọi hết cả vợ con cháu chắt ra, Nam một bên, nữ một bên đứng làm hai hàng, để nghe lời dạy bảo cách ăn ở cho phải chăng. Khi cụ giảng nghĩa lý, ai nấy đều đứng yên phăng phắc, từ đứa trẻ lên bốn lên năm trở lên, không một người nào là không để ý nghe.

Cụ Nhất-nguyên có hai con gái: người chị tên là Xuân-Mai, người em tên là Phương-Các. nàng Xuân-Mai gả cho chàng Lã đại-Tài, Lã đại-Tài là người trung hậu thật thà, tính nết thuần cẩn, Xuân-Mai là người nết na trinh thục, cần kiệm đảm đang, kính chồng như khách, thờ cha mẹ chồng hết lòng hiếu thuận, Chẳng bao lâu sinh được đứa con trai, lên ba lên bốn tuổi đã thông minh dĩnh ngộ. Lã-đại-Tài đặt tên nó là Minh-châu, Minh châu lên tám tuổi học hành tấn tới lạ thường, năm mười hai tuổi văn hay lừng lẫy, khắp hạt tỉnh Hà-nam đâu cũng khét tiếng, đều gọi là thần đồng.

Còn cô Phương-các thì cụ Nhất-nguyên gả cho chàng Chu-hoa. Chu-hoa là người bất hiếu, bất để, chiều vợ hết điều, coi cha mẹ như người rưng nước lã, nhưng khi có của ngon vật lạ chỉ giấu giếm đem vào trong chốn khuê môn, chứ cha mẹ không hề biết đến, đối với trong gia-đình thì thế, mà đối với người ngoài thì kiêu bạc, khi chá, tham lam, biển lận, làng mạc xóm giềng chẳng một ai ưa. Nàng Phương-Các lúc mới về nhà chồng nết na cũng hiếu thuận, song vì gần mực tắt đen lâu ngày tiêm nhiễm cái đức tính xấu của đức phu quân vào lại hóa đổi tính ra điên loạn lẳng lơ. Những điều của cụ thân sinh dạy bảo khi xưa, đến bấy giờ đã quên hết cả. Chẳng bao lâu sinh được đứa con trai, đặt tên là Chu-Ngọc, Chu Ngọc nhớn lên dắt nét lỗ độn, năm lên tám tuổi, bố mẹ lo đi tìm thầy dạy, nhưng bảo trước quên sau như nước đổ đầu vịt, lại có tính ngỗ nghịch giả dối càng già đâm lại càng vô phép, không thì nào nén nén được. Bố mẹ lấy làm lo, đón thầy về dạy, bởi xem con có học được không! ... ông sao nào chiều mà tối tăm thế? Thầy về nói: thằng này không những không học được về sau lớn lên lại còn cái hại cờ bạc chơi bời, phá đến khánh kiệt gia sản nữa. — Vợ chồng lấy làm lo nghĩ chán ngán, trông thấy con mình mà nghĩ đến đứa con nhà trị Xuân-Mai lại càng thêm tủi.

Cụ Nhất Nguyên thấy hai vợ chồng nhà con gái thứ hai là người không tốt, lấy làm bực tức: vả lại phận sự nữ tử xuất giá tòng phu. cô ở nhà hầu cha mẹ mãi được đâu mà dạy bảo cho siêng, cụ mới nghĩ ra một phương pháp, định làm cho đôi vợ chồng ấy phải cảm hoá mà đổi lại tính nết.

Nhân ngày cụ Nhất-nguyên làm tiệc hạ thọ bảy mươi, con cái dâu rể cháu chắt nội ngoại đều ăn bận lịch sự đến bái thọ. lễ xong pháo đốt một hồi lâu, cụ ban cho con cháu mỗi người một chén rượu ngọt. Rồi cụ truyền cho con cháu chia hàng ra làm 2 hữu hai bên, (một bên con trai, một bên con gái) bên tả thì cụ bảo chàng Lã-đại Tài phải ngồi lên chiếu trên nhất, bên hữu thì nàng Xuân-mai cũng ngồi chiếu trên. Ngồi xong đâu đấy. Cụ trông sang bên tả khuyên bảo, đại khái nói rằng: « Con trai phải lấy sự hiếu thảo với cha mẹ làm chính đạo, sau nữa có anh em phải hoà hảo, có con cái phải dạy bảo, trong nhà phải siêng năng kiệm ước, ra ngoài giao thiệp phải thành tín ôn hòa. Các con nên trông anh Lã-đại-Tài mà làm gương. »

Cụ lại trông sang bên hữu khuyên bảo đại khái nói rằng: « Đạo làm gái phải lấy chữ trinh làm đầu về nhà chồng phải chiều chồng, phụng sự cha mẹ chồng cốt nhất phải có hiếu thuận, chớ có ngang trái, không được lung loài, bỏ thói điên toa. đường chơi cờ bạc, chớ có cắp chuyện nhà này đi nói nhà khác, trong khi nhàn hạ không được rỗi mồm nói xấu những ai. Các con nên trông nết ăn ý ở của chị Xuân-mai con đấy mà bắt chước. »

Nàng Phương-Các nghe lời cha dạy thấy trúng vào tật xấu của mình, bấy giờ mới hối quá lại, thẹn đỏ mặt, lấy làm xấu với chị em, mới đứng dậy lảng vào nhà trong. Chàng Chu-Hoa cũng lấy làm thẹn đứng dậy lảng ra nốt. Chu-Hoa nghĩ rằng nhạc-phụ càng khen chị Xuân-mai bao nhiêu vợ mình càng ở ra tính nết xấu bấy nhiêu, nên thẹn thùng quá chừng, không còn mặt mũi nào ngồi đấy, mà phải đứng dậy lảng ra. còn như tính nết mình thì quả không thẩm đâu với Lã-Đại-tài thật, sao mà người ta thì đều cả đôi vợ chồng, mình thì như hỏng cả đôi. nếu ta không hối đến cái quá chắc có lẽ mỗ lần đến cười bên ngoài, lại bị nhạc-phụ làm cho sỉ nhục.

Sau khi tiệc hạ-thọ đã tan, các con gái con rể từ biệt cụ Nhất-Nguyên ai về nhà nấy. Chu Hoa bảo Phương Các rằng. « Có phải vì xấu hổ quá, nên trong khi nghe lời giáo huấn, không một mái nào đối với mọi người mà phải lảng ra đấy không. Nếu biết đem cái điều hổ thẹn ấy mà cải quá lại, thì cũng chưa muộn gì. Em thử xem anh Lã-đại-Tài, cùng chị Xuân-Mai, hai vợ chồng cùng có hạnh kiểm tốt, nên có phần nhân mọi, để ra đứa con thông minh tuấn tú, mới có đúm tuổi, mà đã văn chương đồn khắp mọi nơi. Còn như vợ chồng mình thì tính nết tác bạo, bất hiếu bất để, cho nên đẻ được đứa con ngu xuẩn như trâu. Thôi thật là ác giả ác báo. »

(Còn nữa) Thạch-Hằng dịch thuật.

TRẢ TIỀN BẰNG CON-NIÊM

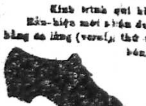
(Payements en timbres-postes)

Nhiều ông gửi tiền trả bản-quán bằng con-niêm, sự ấy thiệt cho bản-quán lắm. Vậy có lời trình các ngài trừ ra những tiền đồi chỗ ở, còn thì bản-quán không nhận tiền gì trả bằng con-niêm cả.

LẠI MỚI CÓ

Kính trình quí khách.

Bản-hiệu mới nhận được crème « Vernisian » để đánh giầy ta, giầy tây bằng da láng (vernis), thứ thuốc này bôi vào láng cũng để ngẫm lâu da được bóng và mềm, láng không hay rạn.

NGUYỄN-TIẾN-HÂM
Bottier - Chapelier
7, Rue des Caisses, Hanoi.
[illegible] có giấy của bản-hiệu tính [illegible] catalogue [illegible] 13

2406

MAU MAU KẺO HẾT!!

1° Mới sang lần đầu Caoutchouc crêpe HOA-KỲ để làm đế giầy tây đi rất êm và bền.
2° Mũ rơm cả cỏ và các cậu đủ các kiểu.
3° Lượt tây thâm (Jersey soie) và nhiều tây thương hạng để làm khăn xếp.
4° Mũ casquette chauffeur bằng vải trắng ở bên tây sang.
5° Mũ trắng toàn bằng liège cả, giá đặc biệt: 1$80

Hàng mới sang bán rất hạ

Các thứ dùng để làm mũ

Liège, dưa, vải, cachemire, flanette, mérinos coton, satinette để lót mũ, da nguyên tấm và cắt sẵn viền, băng mũ feutre, chỏm, ốc, khoá băng, khoá quai và các thứ đanh, vân vân.....

Các ngài muốn mua xin cứ lại hỏi giá hay viết thư về cũng được, bản-hiệu [illegible] hay gửi mẫu đi.

Chapellerie « HẢI-CHÍNH », 74-76, Rue du Pont en Bois, Hanoi

3019

số 201

TÂY-DU

DOÃN-KẾ-THIỆN dịch thuật

Tôn-hành-giả vừa rên vừa nói rằng:

Sư-phụ ở trong động, chắc không việc gì đâu. vì sư-phụ là một bậc chân-tăng quyết không chịu để cho điều tà-dâm làm loạn mất chân-tính. Vậy bây giờ ta hãy xuống dưới bờ núi, ngồi nghỉ một đêm, chờ giời sáng ra, sẽ lại lo tính.

Rồi ba người đi xuống dưới bờ núi ngồi nghỉ.

Lại nói chuyện con nữ-quái ấy khi đã về trong động rồi, dẹp bỏ lòng hung-ác, lại làm bộ vui mừng, gọi những tên nữ-đồng phải ra đóng chặt cả cửa trước cửa sau lại và bắt hai tên phải cắt lượt nhau để canh giữ. Lại gọi nữ đồng mà bảo rằng:

Mi phải mau mau vào thu xếp phòng ngủ, thắp nến, đốt hương lên, và đi mời Đường ngự-đệ đến, để cùng ta tính cuộc giao hoan.

Các nữ-đồng vâng lời đi dắt Tam-tạng ra, nữ-quái giở hết cách lả lơi đi ghẹo Tam-tạng và nói rằng:

Ngự-đệ ơi, ngự đệ nên mau mau cùng tôi vầy duyên loan-phượng, chớ nên e lệ gì.

Tam-tạng cứ nghiến chặt răng lại, không nói ra làm sao, định không vào thì sợ nó cầm hèn mà làm hại mình chăng; nghĩ đi nghĩ lại, bất đắc dĩ, đành phải đi theo nó vào trong hương-phòng.

Tam-tạng lúc ấy người cứ như dại như ngây, không chịu ngẩng đầu lên nhìn, tha hồ cho con nữ quái giở hết cách lả lơi, cợt lả lơi thế nào cũng cứ ngồi êm nhiên không hề để ý đến. Con nữ-quái lại đem lời nói trở thề dịu dàng mà dỗ dành, cho mãi đến lúc canh đã trở kì nửa, Tam tạng cũng cứ ngồi trơ như đá vững như đồng, không sao lay chuyển được. Khiến cho con nữ quái vừa thẹn vừa tức, liền gọi lũ tiểu-hoàn mang lì trói vào trói lại, sai đem giam lại dưới hành lang, rồi một mình tắt đèn đi ngủ.

Canh đã hồ tàn, gà vừa gáy lượt thứ ba, Đại-thánh ngồi ở dưới bờ núi vươn mình mà nói rằng:

Đầu tôi bây giờ không thấy đau thấy rõ nữa, chỉ thấy hơi ngứa ngứa mà thôi.

Trư-bát-giới cười mà nói rằng:

Nếu còn ngứa không, thì thử để nó lại giảng cho một cái nữa xem thế nào?

Đại-thánh nói rằng:

Tha hồ mặc sức nó!

Trư-bát-giới lại cười mà nói rằng:

Tha hồ mặc sức nó, vậy chẳng hay sư-phụ ta đêm nay bị nó làm ra thế nào nhỉ?

Sa-tăng nói:

Thôi giời sáng rồi, chúng ta phải mau mau đi bắt lấy con yêu quái ấy.

Đại-thánh nói:

Nhà ngươi hãy cứ ở lại đây mà chờ, để Bát-giới lại cùng đi với tôi.

Rồi hai người lập tức nhảy phắt lên núi, đi thẳng đến dưới cái bình phong đá.

Hành-giả bảo Bát-giới rằng:

Nhà ngươi hãy cứ đứng đây, chờ con quái-vật ấy ban đêm nó đã giam hại sư-phụ ta rồi chăng, vậy để tôi hãy lẻn vào nghe xem sao đã.

Đại-thánh nói rồi lập tức lại biến làm *con ong mật*, chui qua khe cửa mà bay vào, thấy ở trong cửa có bốn con tiểu hoàn đang gối vào cái chiêng mà ngủ. Lại bay lên trên xem tình xem thì ra con quái ấy vì đàn bốn đến nửa đêm nhọc mệt, nên bây giờ ngủ chưa dậy, Đại-thánh lại bay ra, vẳng vẳng ở đằng sau nghe có tiếng Đường tăng gọi, chợt ngẩng đầu lên nhìn, thấy ngay ở dưới hành lang, Tam-tạng bị trói nằm kia ở đó.

Đại-thánh từ từ bay lại đậu vào đầu mà gọi:

Sư-phụ!

Đường-tăng nhận biết được tiếng Đại-thánh, liền nói rằng:

Ngộ-không đến đó ư? Mau mau cứu tính mệnh cho thầy.

Đại thánh hỏi rằng:

Cái sự vui ban đêm thế nào?

Tam-tạng nghiến răng mà nói rằng:

Ta thà chịu chết, chứ không khi nào lại chịu làm sự nhơ nhuốc như thế. Nó trêu ghẹo ta đến nửa đêm, ta chưa hề cởi áo, chưa hề đặt mình nằm xuống giường, nó thấy ta không bằng lòng, nên tức giận đem trói ta mà giam vào đây. Mi phải mau mau cứu lấy ta để đi lấy kinh chứ.

Chính đang lúc thầy trò cùng nhau vấn đáp, thì con nữ quái ấy bỗng dật mình tỉnh dậy, nghĩ đến Tam-tạng trong lòng dẫu căm giận là kẻ vô tình, nhưng phơi phới lòng xuân, vẫn không quên được nỗi thầm yêu trộm nhớ. Lúc ấy tỉnh dậy giở mình quay ra, nghe thấy Tam-tạng vừa nói câu: «... Đi lấy kinh.. », liền ở trên giường bước xuống mà nói rằng:

Cái thú vợ chồng thì chẳng thích, lại thích đi lấy kinh làm cái gì!

Đại-thánh hoảng sợ, vội vàng từ biệt sư-phụ, giương cánh mà bay ra, hiện hoàn bản tướng, gọi Bát-giới mà bảo rằng:

Sư-phụ bị nó chòng ghẹo không bằng lòng, nên nó giận đem trói giam ở trong ấy. Chính lúc ta đang cùng sư phụ nói chuyện, nó tỉnh dậy nghe tiếng, nên ta hoảng sợ phải vội vàng bay ra.

Trư-bát-giới nói:

Vậy thế sư-phụ nói những gì?

Đại-thánh nói:

Sư-phụ chỉ nói là chưa từng chịu cởi áo, chưa từng đặt mình nằm xuống giường.

Trư-bát-giới cười mà nói rằng:

Được lắm, sư-phụ ta thực là một vị hòa-thượng chân-tu, vậy chúng ta phải mau mau đi cứu lấy sư-phụ ra mới được.

Trư-bát-giới nói rồi liền vác cái đinh ba mà đập vào cánh cửa thình thình! Làm cho những con tiểu-hoàn ở trong hoảng sợ cùng nhau chạy vào bẩm rằng:

Thưa bà, hai cái người con giai xấu xí hôm qua, nay lại kéo đến ở trước cửa mà đập phá rầm rầm.

Nữ-quái nghe nói vội vàng chạy ra, cầm cương xoa chỉ mà mắng rằng:

Con khỉ và con lợn kia, chúng bay thực không biết gì, làm sao lại đến đập phá cửa nhà ta như thế?

Trư-bát-giới liền mắng rằng:

Con dâm-yêu này, mi giam hãm sư-phụ ta, lại còn dám nỏ mồm à! Sư-phụ ta là ông già của mi sau này đấy, vậy mau mau đem ra giả, ta sẽ tha cho, bằng không thì Lão-trư đây chỉ cào một cái đinh ba thì đến cả cái núi này cũng vỡ tan ra cả.

Con nữ-quái không nói gì, liền vươn mình hóa phép tức thì trong miệng và trong mũi lại phun khói phun lửa ra, cầm cương xoa chạy lại đâm Trư-bát-giới.

Trư-bát-giới giơ đinh ba lên đánh, Đại-thánh cũng cầm côn đến giúp sức. Con nữ quái lại hóa phép thần thông, không biết có đến bao nhiêu cái tay cho đỡ chung quanh cho nó. Đánh nhau luôn đến 35 hợp, thì không biết nó lại dùng cái binh khí gì mà đánh một cái tin vào môi Trư-bát-giới.

Bát-giới phải vội vàng tay kéo đinh ba, tay bịt lấy môi, vừa kêu vừa chạy trốn.

Tôn-hành-giả thấy vậy cũng có ý hoảng sợ, liền đâm phăng một côn rồi cũng chịu thua bỏ chạy.

Con nữ-quái lại được thắng trận, hớn hở chạy về trong động, sai những con tiểu-hoàn khuân đá chặn lấp cửa lại. (Còn nữa)

CHABOT thợ kim hoàn

49 bis, Rue Paul-Bert, Hanoi

Đồng hồ **Oméga** bằng vàng 18 carats, hạng mỏng 100 $.

Đồng hồ **Líp** thiệt mỏng bằng vàng 18 carats, giá từ 110 $ 00.

Bảo-hành 10 năm, biên vào đơn hàng.

Sensationnel !!!

SIOU WA & Cie

Artistique verrier

TÉLÉPHONE Nº 593

Grand baisse pendant un mois sur tous les articles du 1er au 30 Janvier 1927

A l'occasion de l'inauguration de notre nouveau magasin de la Rue des Pipes, Nº 59, nous engageons vivement nos chers clients, à venir visiter les stands où des Tableaux de maîtres se trouvent exposés.

Le fortes remises leur seront accordées sur tous les articles. Tableaux en verre sculptés et gravés, glaces de toutes dimensions et de toutes épaisseurs, cadres en bois pour photos, glaces argentes, etc.

3070

BÁO ĐỨC THÙ ÂN

Vọng vào rằn thiết, nhà lương-y có kiến-thức cao-minh, nguy khốn chầm kha, người [illegible] mong góp tay tế độ. Tôi là bà đám đoan Nam-định Hải phòng trong bệnh, gặp thuốc hồi sinh, thực ở ông Tam tỉnh-y quán, số 91 phố Mã-mây, Hanoi. Cũng nhà thần y tiên dược đích đã ba đời chuyên tâm nghiên cứu, thu được khí âm dương th y nổi tuyển mấy tinh thuốc y pháp chế tinh hiệu linh nghiệm lắm. Tôi thường mách nhiều người bệnh mới bệnh lâu cũng được khỏ cả. Xin kể các bệnh như sau này: Bệnh sốt ho, sốt thổ tả lị, đau bụng, sốt đầu nóng chân lạnh, liên miên chầm-trọng, miệng răng khô lưỡi đen, vong dương nguy cấp, hôn mê bất tỉnh, người thời kinh niên đau bụng, [illegible] tức, miệng ra nước dãi hoặc đau bả vai, sống lưng, người bệnh phong đầu, mắt, chân tay sang lở, tê dại không cất nhắc được. Đàn-bà kinh nguyệt không đều, huyết hôi, huyết đen, huyết ít, huyết loãng, huyết tiên, khí hư ra như nước gạo nước nâu, đau bụng, đau lưng, choáng mắt đau đầu hoa mắt hoặc chậm đẻ, hoặc đẻ không nuôi, hoặc đẻ th-u tháng.

Đàn ông mộng tinh di tinh, hoạt tinh, lậu tinh, dương sự không hưng, giao dục trong ra, hoặc bị mắc giang-mai, mọc lậu vào trong cốt tủy, đái ra tinh ra nước gạo ra như mỡ vật, hoặc đái ra máu, ỉa ra máu, hoặc tiểu tiện bất cấm, hoặc chỉ, cam sang ăn hầu môn âm bộ đến nỗi không đẻ. Người thời đau mắt, sinh màng sinh mộng, sinh mộng thịt, mộng mắt cua, mộng lồi ruột ốc. Trẻ con cam mắt nhắm, lông cám. Người thời bệnh phù thũng, cổ chướng, hoặc bụng cương chệ, hoặc giãy da bụng, hoặc có hòn có báng. Trẻ con cam tả lị tinh phong tinh giản. Người thời bệnh ho lao, ho đờm, ho huyết, thổ huyết, khạc huyết chữa khỏi [illegible] nhiều. Các thứ bệnh nào thời có [illegible] thành cao đơn hoàn tán, mỗi hộp 1 $ 00, mua lẻ mỗ hộp mỗi chai 1 $ 00. Người xa viết thư kể bệnh [illegible] thuốc đến ngay, người bần cùng xin thuốc cũng cho.

Dépuratif Ribal

Thuốc tẩy huyết và tiêu độc

Thuốc này rất hiệu, rất có tiếng, nên thành ra một thứ thuốc rất quý. Dùng trị bệnh ngoài da rất hiệu.

Giá tiền: **1 $ 30**

Pommade Ribal

Làm cho đỡ đau, trừ trùng-độc, làm cho lên da, dùng để trị các bệnh lở, và các bệnh ngoài da. Thuốc ấy dùng phụ vào với thuốc Dépuratif Ribal.

Giá tiền: **0 $ 80**

BÁN TẠI HIỆU BÀO-CHẾ

L. BLANC

31, phố Paul-Bert, Hanoi

40-3

ĐÃ CÓ BÁN CUỐN THỨ 6

VỢ TÔI

14 cuốn trọn bộ, mỗi cuốn 6 xu

Nguyễn-Đỗ-Mục dịch

TÂN-DÂN-THƯ-QUÁN XUẤT-BẢN

NHÀ BA-CHUÔNG

TỨC LÀ HIỆU BÀO-CHẾ MONTÈS

54, Phố Paul-Bert, Hanoi

Muốn chữa khỏi các bệnh về đường tiểu-tiện thì nên dùng thuốc:

ABLENNOL

là thứ thuốc chữa bệnh lậu rất thần hiệu.

Chế toàn bằng chất: Santalol
chất: Salol
và chất: Urojormine

Giá 1 $ 20 một hộp

MAO-SENG

57, Rue Jean-Dupuis (Phố Mới), Hanoi

MÁY NÓI SỐ 343

Hiệu tôi mở từ năm 1889, kể được 31 năm chuyên nghề làm các thứ gạch hoa, cống, chấn-song bằng xi-mo. Được nhiều giấy khen của Nhà-nước.

Hàng tốt, giá cũng hạ, vì hiệu tôi muốn mong đông khách

Quí-khách có dùng, xin mời chiếu cố.

6813 MAO-THỊNH kính cáo

DELEULE & DETOUILLON

76, Phố hàng Trống, Hanoi

Quí-khách nên mua những xe-đạp thượng hạng mà giá lại rẻ không đâu bằng.

XE-ĐẠP TERROT:

Thượng hảo hạng	75 $ 00
Hạng đi đường xa B.	68 . 00
Hạng đi đường xa A.	66 . 00

XE-ĐẠP ALCYON

Thượng hảo hạng	72 . 00
Hạng đi chơi	66 . 00
Hạng đi đường xa.	54 . 00

XE-ĐẠP « DRAGON D'OR ». 50 . 00

3036

PHÒNG THĂM BỆNH VÀ CHỮA RĂNG CỦA ÔNG ĐỐC-TƠ COLLOMP

32 Phố Đồng-khánh, Hanoi

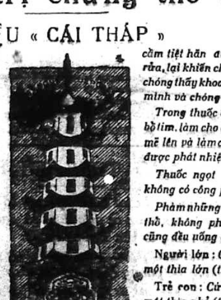
Nhổ răng, không chút đau-đớn — Thay răng chữa răng — Thăm bệnh.

Có phòng khám bệnh cho người An-nam, mở cả ngày.

Tính giá riêng 3065

Thuốc trị chứng thổ tả

HIỆU « CÁI THÁP »

Thứ thuốc này chế ra để chuyên-trị chứng thổ tả mới mắc phải cũng là các chứng đau ở bộ máy tiêu-hóa (dạ-dày, ruột).

Thuốc ấy chế bằng các chất trị được đủ các chứng do bệnh ấy sinh ra.

Thuốc uống rất êm và trị các chứng đau trong dạ dày, trong đại tiểu tràng rất thần-hiệu. Thuốc ấy uống thì khỏi hẳn chứng buồn lợm, buồn nôn và chứng đau bụng dữ-dội trước khi và sau khi nôn.

Thuốc có chất làm cho chóng đỡ chứng đi rửa và cầm tiệt hẳn được chứng đi rửa, lại khiến cho người bệnh chóng thấy khoan-khoái trong mình và chóng lại sức.

Trong thuốc ấy lại có chất bổ tim, làm cho quả tim mạnh mẽ lên và làm cho khắp mình được phát nhiệt chóng được.

Thuốc ngọt rất dễ uống, không có công phạt gì cả.

Phàm những chứng đi rửa, thổ, không phải là thổ tả, cũng đều uống được cả.

Người lớn: Cứ 2 giờ uống một thìa lớn (thìa xúp);

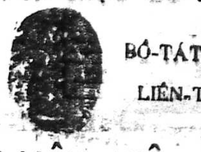
Trẻ con: Cứ 2 giờ uống một thìa nhỏ (thìa cà-phê).

Chỉ ở hiệu Bào-chế CHASSAGNE, 59 phố Paul Bert, Hanoi có bán thuốc này mà thôi.

茶心蓮牌薩菩

Chè Liên-tử hiệu Bồ-tát

TRUNG-QUỐC CHÈ VƯƠNG

BỒ-TÁT BÀI LIÊN-TÂM

VINH-MẬU HIỆU

Ở Hà-nội, phố hàng Ngang, số 25 — Ở Nam-định, phố Khách, số 144
Ở Hải-dương, phố Đông-kiều

VIỆC TRUNG-KỲ

HUẾ

Hội Đồng-tôn tương tế phổ đại hội đồng. — Ngày chủ nhật 14 août 1927, hội Đồng-Tôn tương tế phổ có nhóm kỳ đại hội đồng tại phủ tôn nhơn, kì nhóm hội đồng ấy cốt để sửa đổi lại các điều khoản trong chương trình, và các thể lệ dự toán lâu nay mà chưa được hợp các hội đồng này trên có quan hình bộ thượng thư làm chủ tọa và dưới có đủ cả các ban trị-sự, những điều khoản trong chương trình định cải cách thì phần nhiều thuộc về sự đào luyện nhơn tài và thủ tục hiếu hỷ, vậy thì kỳ đại hội đồng này và có sửa lại các chương trình thế nào kì sau sẽ tục đăng.

Làm nhà thương chữa bệnh dịch tả. — Hôm trước bản quán có đăng rằng bệnh dịch tả nay đã tiệm bớt, quả thật như thế, dè đâu khi bớt rồi được hai ba ngày lại trở lại ngay mà khi trở lại thì nặng lắm, khi bệnh ấy trở lại thì nó làm rất kịch liệt mà phần nhiều là các miền nhà quê lại nặng hơn như là làng Hương cần, Dưỡng mang, Sam, Dương nỗ là những làng ở về miền hạ bạn có làng mỗi ngày chết quá trăm người, bởi vậy mà sở y tế phải làm nhà thương riêng trong các huyện hạt, đặng mà chữa bệnh. Hiện nay sở y tế sai các viên thầy thuốc và khán hộ đi khắp cả các miền đặng trích thuốc trừ dịch tả và trị bệnh ngày nào cũng có xe ô tô chở thuốc đi, Tại hạt nào cũng có nhà thương mà cứ còn làm thêm mãi.

Lòng từ thiện của Lưỡng cung — Hai Đức-bà Khôn-Nguyên, và Khôn-Nghi Hoàng-thái-Hậu nhân thấy tật dịch lưu hành, tại nhà thương lắm kẻ nghèo nàn bị chết tật dịch lại bị mai táng một cách rất đỗi thảm thương hoặc là bao lộ thân thể hoặc là khâm liệm sơ sài nên hai Đức bà có sắc hạ cho kẻ nội thần mua rất nhiều hòm đặng cấp cho những người nghèo bị hại về nạn ấy.

Bởi có gì mà bệnh dịch-tả trở lại rất kịch liệt như thế. — Sách thuốc ta có câu: « Bệnh bịch gia ư sơ dũ » nghĩa là cái bệnh khi mới lành thì trở lại càng nặng hung vì trong khi người ta đau ốm thì cái tì vị nó thụ thương, nên lúc mới lành mà chẳng biết giữ gìn thì nó lại càng nặng quá.

Bệnh thiên thời bắt đầu nặng từ ngày 27. 28 juillet đến ngày 12 août thì nhẹ bớt. Đồng đang khi nhẹ ấy thì người ta ngỡ là bệnh đã bớt rồi. Lại tiếp thêm mấy trận mưa to đêm hôm 11, 12, thì xem chừng khi trời mát mẻ lại thấy bệnh đã thưa nhẹ thì tha hồ chợ cứ bán đồ trái đủ các thứ người cứ ăn chơi no sướng chẳng kiêng cữ như mấy hôm trước, bởi vậy mà bệnh nó lại phát ra tức thời. Ngày 13, 14 và 15 août 3 ngày ấy nó phát bệnh dữ quá, các miền nhà quê đều có dựng nhà thương riêng để trị bệnh, còn ở chợ lại cấm hẳn các vật đồn trái không được bán. Ngày nay 16 août là đang khi bệnh rất nặng nhứt là ở các miền thôn quê.

Ước gì hội vệ-sinh trong thành phố cấm ngăn rất kỹ từ rày về sau nếu bệnh có giảm thì chợ cũng phải cấm hẳn đồ trái cho đến khi dứt tuyệt mới được bán lại.

Tiết trời tháng bảy. — Tháng bảy là tháng mưa gió lụt lội vậy mà nay đã quá rằm tháng bảy mà trời chỉ được có mấy chỗ mưa, Mưa rồi lại nắng, đang nắng bỗng mưa, mỗi ngày mưa nắng xen nhau không biết mấy chặp bởi khi trời bất chánh như thế tật dịch tàn hại càng thêm.

THANH-HÓA

Đàn bà dễ có mấy tay? — Chiều hôm thứ ba 16 Août tại chợ tỉnh có một việc ẩu đả dữ dội, mà lại là một vụ đàn bà cầm dao chém người đàn ông phải hai vết cũng khá nặng tại đầu, máu me chảy lênh láng, phải vực ngay vào nhà thương điều trị, ai cũng đồn rằng người bị chém ấy chắc phải chết, có người lại nói quả quyết rằng sáng hôm sau người ấy đã chết rồi; Song kỳ giả hỏi tại nhà thương, thì người bị chém ấy không đến nỗi chết, tên hắn là Ng-văn-Quất người ở Yên-định, làm công cho hiệu lấy thuế chợ, nhân thấy hai mẹ con mụ bán đậu phụ này ngày nào cũng không nộp thuế, anh ta bèn rầy rà mụ ấy và bắt phải nộp thuế. Thì mụ phát khùng lên, vác dao chém, còn đứa con thì ôm lấy anh ta; may khi ấy có người đến can ra, rồi lính cảnh-sát đến giải mụ hung tợn ấy và bếp đỏ giải vào tỉnh làm án; Sáng hôm sau đã thấy quan trên đòi bắt cả đứa con đến hỏi.

Một người chết đuối mấy người bị giam — Nguyên ngày 23 juillet có mấy người đàn bà dủ nhau ra sông Mã vớt củi lụt, Không may một người tên là thị Duẩn, vợ Cò-Cao sa chân ngã xuống nước chết. Khi thị ấy ngã thì mấy người đàn bà kia không thể sao cứu được, liền chạy về la lối dân phố só chạy ra theo cứu, nhưng ra đã thấy chìm mất rồi, ông chánh hương-hội có làm giấy trình quan sở tại, cách được 3 ngày là 25 juillet chồng thị đi tìm theo bờ sông tới thấy xác nổi dạt vào bờ cách nơi bến vớt củi độ 200 thước tây, lập tức chánh hội phi trình châu khất về khám từ thi để mai táng, Trình châu đã ba ngày rồi mà vẫn chưa thấy châu nha về khám, Nhân có viên sen đầm Thanh-hóa đi qua Lương-hén, viên chánh hội bèn trình viên sen đầm rằng độ này bệnh thiên tuềi đang thịnh phát ta thấy chết đuối ngâm nước đã 7 ngày rồi chưa được mai táng, e rằng vệ sinh lắm, Viên sen-đầm lập tức cho tìm lũ đàn bà đi với củi chung với người bị nạn, hỏi khẩu cung mỗi người xong cho tìm chánh tổng só tại đến cùng mấy người hương chức ra khám xét: lại từ thi ấy, không có sự gì khả nghi là bị ai ám sát, duy chỉ có vài nơi bị loài thủy tộc day dia mất nhiều ít thịt mà thôi. Khám xong cho mai táng. Nay đột nhiên thấy quan châu trát bài cho lính lệ xuống bắt lũ đàn bà đi vớt củi chung với người chết đuối đó bắt về châu giam tra gông cùm, làm cho lũ đàn bà ấy trăm phần cực khổ? Hiện nay hãy còn đang giam xét tại châu nha,

Châu Quan-hóa việc rắc rối này nữa là hai năm kia có một người Khách chết cũng phải khai quật lên khám, chẳng có dấu tích gì là bị ám sát; thế mà đã làm cho mấy người hết cơ nghiệp. mong rằng việc này tra xét cho được công bình cho khỏi oan mấy người đàn bà đang bị giam tại nhà ngục châu đó, thì hạnh phúc cho dân lắm. Mong thay! Mong thay!

TOURANE

Nhà ngân-hàng. — Nhà ngân-hàng *Banque Franco-Chinoise pour le Commerce et l'Industrie* mở mang dần dần theo cai chương-trình đã định, nay đã dự-bị để mở một chi-điếm ở Tourane. Chi-điếm ấy đến ngày thứ hai 22 août thì mở, do M. Yves Le Lay trước ở chi-điếm Hà-nội làm quản-lý.

HIỆU TRỊNH-XUÂN-NGHĨA

7, Rue du Chanvre, Hanoi — Téléph. nº 250

Mới sang mấy thứ hàng sau này bán lẻ và bán buôn, giá rất hời:

— Các thứ máy đánh lửa (briquets) bùi-nhùi và đá.
— Vải may màn tây (tulle moustiquaire).
— Cỏ tây nhồi đệm (crin végétal).
— Các thứ gương lắp vào auto (pare brise d'auto).
— Crochets X để treo các khung tranh ảnh và đĩa-cổ.

Cuộc đấu xảo mỹ thuật của hội Khai-trí tiến-đức

Bản hội tổ chức một cuộc đấu xảo mỹ-thuật mở từ ngày chủ-nhật 6 đến ngày chủ-nhật 13 novembre 1927.

Cuộc đấu xảo này chia làm hai ban:

A. — Đấu xảo các mỹ thuật tân thời như các đồ bài trí trong nhà, đồ thêu, dệt, đăng-ten, đồ bằng đồng bằng sắt, đồ trang sức, đồ nung, sơn, đắp, các thứ âm nhạc, tranh, ảnh, mẫu đóng sách.

B. — Đấu xảo các thứ đồ cổ, cũng giống như các hạng đồ đạc đã kê ở trên.

Vậy ai chế tạo được đồ đạc tinh xảo hay là có đồ cổ mà muốn dự cuộc đấu xảo này thì đưa đến nhà hội (phố hàng Trống, Hanoi) từ ngày 24 đến ngày 27 Octobre 1927, có hội đồng xét nhận, sáng từ 8 đến 11 giờ, chiều từ 2 đến 5 giờ.

Ngày 30 octobre sẽ có bảng yết những đồ đạc không hợp cách phải loại. Các chủ có đồ đạc loại, phải đến nhà hội mà nhận về.

Những đồ đạc bày đấu xảo nhiều vật quí giá, nên bản hội có thuê bảo hiểm để phòng ngừa có xảy ra nạn hỏa tai hay là đạo kiếp thì sẽ có người đền, các chủ có đồ đạc dự cuộc không phải nghi ngại.

Cũng những ngày giờ như cuộc đấu xảo mỹ thuật, bản hội lại có mở cuộc thi vẽ kiểu nhà, tạm kê chương trình như sau này:

A. — Một kiểu vẽ hai cái nhà hàng liền tường với nhau, một kiểu vẽ một cửa hàng ở góc hai phố.

Hai cửa hàng ở trên thì bề ngang là 6 và 8 thước, bề mặt trước trông ra phố và 25 thước bề sâu. Còn cửa hàng ở góc phố thời bề ngang 15 thước, bề sâu 25 thước.

Mỗi cửa hàng phải vẽ mấy bản như sau này:

1. **Một bản plan tầng dưới.**
2. **» » trên.**
3. **Một bản coupe.**

Mỗi kiểu vẽ phải tính mỗi thước là 0.02 c / m.

Mặt trước trông ra phố thời mỗi thước là 0.05 c / m.

Mặt trước phải vẽ thêm một bản perspective.

B. — Một cái kiểu nhà ga nhỏ.

Bề ngang thẳng với đường xe lửa, không được hơn 25 thước.

Phải vẽ mấy bản như sau này:

1. **Một bản plan 0.01 c / m.**
2. **Một bản coupe 0.01 c / m.**
3. **Ba bản façade 0.02 (phải có perspective nữa.**

Những mẫu vẽ đều phải theo một khổ giấy lạ..... cho tiện treo.

Những mẫu vẽ đưa đến dự thi sẽ nhận đến ngày 29 octobre là cùng.

(Bản hội đã có in sẵn chương trình về cuộc thi vẽ này, để tại nhà hội. Các họa giả muốn biết tường tận hơn thì có thể xin được một quyển).

Sau này bản hội sẽ đăng những giải [illegible].

Nhà Bán-đồ « TẰM-TẰM » Hà-nội, ở phố hàng Trống, Chủ-nhật, thứ năm nào cũng có bán từ tám giờ sáng.

Rượu bồ-đào:

TONIQUE TONKINOIS

Có tờ chứng-chỉ ban khen của HOÀNG-THƯỢNG

Theo hình tự-nhiên in ra đây, chứ không như có mấy thứ thuốc vẽ những hình lạ, làm trò-cười cho trẻ-con và người có trí khôn thì không ai có thể tin được!

Xin [illegible] và [illegible] cho kĩ kẻo nhầm [illegible]!

Các thứ rượu nho càng ngày càng thấy nhiều mãi ra, nhưng xét ra thì chỉ có thứ « *Tonique Tonkinois* » là có giá-trị hơn cả vì rượu ấy bao giờ làm cũng rất là cẩn-thận, đã từng được sắc chỉ của quốc-vương Đại-nam và Ai-lao ban khen.

Vậy như thế, thì các ngài cũng chỉ nên dùng thứ rượu ấy vì nên nhớ kỹ lấy cái dấu hiệu của thứ rượu ấy.

Rượu này đã kê-cứu theo thủy-thổ và tính-chất người phương Đông mà chế ra, cho nên người bản-xứ già, trẻ, đều dùng được cả! Xưa nay chưa có ai đã dùng mà chê được! *Giá bán rất rẻ: 2 $ 25 một chai lớn; từ sáu chai giở lên sẽ trừ hoa-hồng, tùy theo nhiều ít.*

Bản-hiệu không cần phải vẽ những hình kì-dị làm lạ mắt thiên-hạ và trò chơi cho trẻ-con, lại kể những truyện khó tin, người có kiến-thức chẳng ai tin được. Đã vậy giá bán lại đắt quá, mà vị-tất có được công-hiệu cho tính-chất người bản-xứ.

Bào-chế MONTÈS

54, Phố Tràng-tiền, 54

HANOI

Xin xem kỹ các cáo-bạch của bản-hiệu ở trang thứ tư tờ báo này.

Rượu DUBONNET

là rượu bổ và dưỡng lập sức lực lại

Agents généraux en Indochine : CHARRIÈRE, DUFOURCQ, GARRIGUENC & Cie

Do Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiếu Đẳng chủ Kho Sách Xưa Quán Ven Đường

AI MÀ DÙNG THUỐC HƯỜN của ông Lương-y DEHAUT mà XỔ thì chẳng cần chi phải

CỮ ĂN

và an dưỡng trong phòng. Thuốc hườn này dễ uống lắm và đã mau xổ lại xổ rất êm thấm.

Bán tại Nhà ông Lương-y DEHAUT, 147, Faubg. St-Denis, Paris, và khắp trong các tiệm thuốc đều có bán.

KHÔNG NGỦ ĐƯỢC

Thực là hại cho đường thể dục và đường đức tính;
Thực là hại cho sức khỏe;
Thực là ngắn ngủi ngày giờ.

Đức ngủ đã qua rồi, không còn kéo lại được nữa.

Thuốc **NEURINASE làm cho ngủ ngon.**

Thuốc này rất là cần dùng cho các xứ nóng.

Ở các hàng bào-chế to đều có bán cả.

3045

Urocédrol Gallo

Thuốc mới trừ bệnh lậu, chế bằng Essence de Cédrus Atlantica. Tốt hơn các thứ thuốc đàn-hương không bao giờ làm đau thận, và trị bệnh rất chóng.

BÁN TẠI.

Hanoi, hiệu Chassagne.
Haiphong, hiệu Brousmiche.

MUỐN TRỪ CÁC BỆNH SỐT RÉT CÁCH-NHẬT, BỆNH SỐT RÉT RỪNG nên dùng thuốc

QUINOFORME

hoặc ống, hoặc viên

[illegible]

Bán tại tất cả các nhà bào-chế. Nhà chế thuốc LACROIX, 29-31, Rue Philippe de Girard — PARIS.

INJECTION PEYRARD

Thuốc thực hiệu này chế ra đã lâu rồi và hiệu-nghiệm hơn các thứ **ĐỂ TRỊ BỆNH ĐAU-LẬU** mới bị hay là có đã lâu rồi

Trong 232 người A-Rập dùng thuốc này thì lành bệnh hết 231 người (Y theo lời phúc của lương-y ở Alger)

Bán cùng các nhà thuốc có danh.

NHÀ BA-CHUÔNG

TỨC LÀ HIỆU BÀO-CHẾ MONTÈS
54, Phố Paul-Bert, Hanoi

Bệnh đi rửa, xưng dạ dày, đau dạ dày, ăn không ngon, ngủ không yên, khó tiêu. Có thể sinh ra các bệnh khác nữa.

Muốn khỏi các bệnh ấy thì nên dùng thuốc:

Elixir Tridigestif

có các chất Pancréatine, Diastase và Pepsine.

Giá mỗi chai: 1$10

Có bán tại: Nhà Ba chuông, Hanoi

CẦM mới và cũ, HO HO RAN NGỰC trừ tuyệt nhờ bởi

Solution Pautauberge

uống bổ PHỔI và ngừa bịnh HO LAO
Giá mỗi chai bốn quan
L. PAUTAUBERGE,
10, Rue de Constantinople, PARIS, et toutes pharmacies.

Nhà Ba-chuông

TỨC LÀ HIỆU BÀO-CHẾ MONTÈS
54, Phố Paul-Bert, Hanoi

Thay huyết xấu. Trị bệnh mất máu, khí huyết suy yếu, thân thể mỏi mệt gầy còm, hay vì kém huyết sinh ra ráo phổi, làm cho hay ho vặt.

ẤY LÀ:
THUỐC NƯỚC BỔ HUYẾT
MÁU BÒ 1$40

3001

NHÀ BA-CHUÔNG

TỨC LÀ HIỆU BÀO-CHẾ MONTÈS
54, Phố Paul-Bert, Hanoi

Những người xanh bủng, huyết kém, nhất là con gái, những người đau mới khỏi, những người bị ngã nước mới khỏi nên dùng thuốc:

Peptonate de fer MONTÈS

Trước mỗi bữa cơm chính uống mấy dọt.

Giá tiền 1$00

3001

NHÀ-BA-CHUÔNG

TỨC LÀ HIỆU BÀO-CHẾ MONTÈS
54, Phố Paul-Bert, Hanoi

Trong những độ trời nóng, thời tiết thay đổi, thường gây nên bệnh ghip.

Mắc bệnh ghip, thường sốt ho, nhức đầu, đau ở khớp xương.

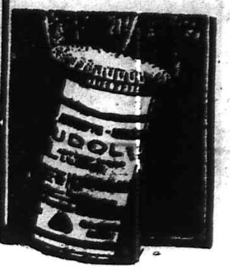
Muốn trị bệnh ghip, chỉ có một thứ thuốc, là:

Cachets du Docteur Rascol

0$60 một ống sáu cachets

3001

Muốn trị bệnh rôm sảy, thì dùng thuốc LE SUDOL thật là công-hiệu vô song.

Vì thuốc ấy làm cho khỏi ngứa-ngáy.

Vì thuốc ấy làm cho da dẻ được mát mẻ dễ chịu.

Mỗi hộp: 0$80

CÓ CẢ CÁI CHẤM BỘT NỮA

CHỈ TẠI HIỆU BÀO-CHẾ:

CHASSAGNE

Số 59, phố Paul-Bert, Hanoi có bán thôi.

Thuốc trị chứng thổ-tả

Nhà nào cũng phải trữ thứ thuốc này để phòng trị chứng thổ-tả.

*Thứ thuốc hiệu « **Cái tháp** » này là thuốc chuyên trị chứng thổ tả thần-hiệu vô song.*

Vì thuốc ấy:

Có vị chữa cầm ngay chứng đi tả;

Có vị bổ cho quả tim được mạnh mẽ lên;

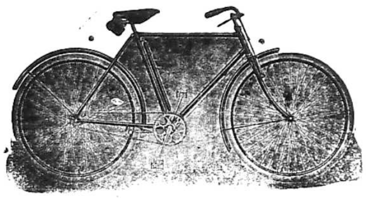
Có vị làm cho thân-thể khỏi phát lãnh;

Có vị làm cho chỉ hẳn chứng thổ.

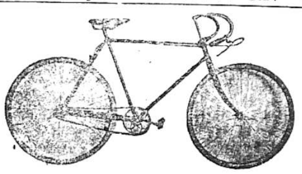
Chỉ ở hiệu Bào-chế **CHASSAGNE** *59 phố Paul Bert Hanoi* **có bán thứ thuốc trị bệnh thổ tả rất thần-hiệu ấy thôi.**

GRANDS MAGASINS REUNIS

PHỐ PAUL-BERT — HANOI

Xe-đạp « MORO » lắp rồi, có cả bánh, roue libre, chắn bùn, một máy hãm . . . . Giá: **400 frs.**

Xe-đạp « MORO » đã đi thi vòng quanh nước Pháp, đã lắp rồi, moyeux à ailettes. . . Giá đặc-biệt: **650 frs.**

Xin mời đến xem xe tại bản-hiệu

Xe ô-tô chạy đường Tuyên quang — Hà nội

Bản hiệu mới được phép chạy xe ô-tô từ Tuyên-quang đến Hà-nội và Hà-nội lên Tuyên-quang bắt đầu từ ngày 2 Août 1927, mỗi ngày một chuyến đi, một chuyến về, theo như hành-trình sau này:

1·) *XE Ở TUYÊN-QUANG ĐI HÀ-NỘI*

Ở Tuyên-quang khởi-hành	5 giờ sáng
Đến Việt-trì	8 g ở sáng
Ở Việt-trì đi	8 g ở 10 phút
Đến Hà-nội	11 giờ sáng

2·) *XE Ở HÀ-NỘI LÊN TUYÊN-QUANG*

Ở Hà-nội khởi-hành	12 giờ trưa
Đến Việt-trì	2 giờ 50 phút chiều
Ở Việt-trì đi	3 giờ chiều
Đến Tuyên-quang	6 giờ chiều

Tại Hà-nội thì xe đón hành-khách ở đường bờ sông và Tuyên-quang thì đón ở đường Dominé.

Hiệu ô-tô ĐỒNG-PHÁT kính-cáo.

Hiệu bào-chế J. BLANC

L. BLANC kế-nghiệp

Lập từ năm 1886, ta thường gọi là hiệu thuốc Lập-lăng ở phố Tràng-tiền (Rue Paul Bert) số 31, Hanoi-Tonkin

Giây nói số 59

NÊN ĐẾN ĐÓ MÀ HỎI.

ENO KOLA COCA. — *Rượu bổ để cho những người ốm và đàn bà ở cữ . . . . Một litre:* **2$40**

Trước khi ăn cơm uống một cốc con.

ELIXIR HISTOGÉNIQUE. — *Thuốc nước. Một chai:* **1,95**

GRANULÉ HISTOGÉNIQUE. — *Thuốc hạt. Một chai:* **1,25**

Đều là thuốc trị bệnh lao, bệnh ghip và các bệnh đau phổi rất hay, người lớn trẻ con đều dùng được cả.

SIROP D'HÉMOGLOBINE SOLUBLE. — *Thuốc trị bệnh hao mòn xanh xao rất là thần hiệu. Mỗi lần trước khi ăn cơm uống 3 hay 4 muỗm. . . . . . . Một chai:* **1,95**

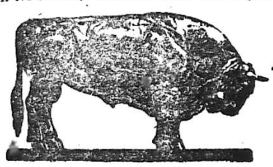
GOUTTES NOTAL, Circulation du Sang. — *Thuốc làm cho mạch máu chạy đều. . . . . Một chai:* **0,80**

Ai ở xa có cần hỏi gì cứ viết thơ về, bản-hiệu xin trả lời ngay
Tiền gửi hàng phần người mua phải chịu

3003

THUỐC MUSCULOSINE BYLA

VITAMINÉE
LÀ NƯỚC THỊT NGUYÊN CHẤT NẤU ĐẶC LẠI

Là một thứ thuốc bổ rất mạnh
TRONG
NHỮNG KHI GÂN CỐT SUY-NHƯỢC,
NHỮNG LÚC THAO-LUYỆN MÀ MỆT NHỌC,
HOẶC NHỮNG LÚC MẮC BỆNH MỚI KHỎI

Thân-thể khang-thái
Sức-lực cường-kiện

ÉTABLISSEMENTS BYLA 26, AVENUE DE L'OBSERVATOIRE, PARIS FRANCE

Các ngài thích rượu Cognac

NÊN DÙNG

COGNAC COURVOISIER

là thứ rượu quí

của

NÃ-PHÁ-LUÂN HOÀNG-ĐẾ

Bán tại: L'Union Commerciale Indochinoise et Africaine Haiphong, Hanoi, Nam-định, Bến-thủy, Thái-bình, Yunnanfou, Tourane, Huế, Qui-nhơn, Nha-trang, Đồng-hới, Thu-xá, Saigon, Pnom-Penh.

3007

BANQUE DE L'INDOCHINE

ĐÔNG-PHÁP HỐI LÝ NGÂN HÀNG

東法滙理銀行

SÁNG LẬP RA TỪ NĂM 1875

Có những chỉ-dụ sau này chuẩn cho được hưởng-thụ đặc biệt quyền lợi: 21 Janvier 1875, 20 Février 1888, 19 Mai 1900, 4 Janvier 1920, 12 Janvier 1921, 12 Janvier 1922, 17 Janvier 1923, 10 Janvier 1924, 10 Janvier 1925, 16 Juillet 1925 và 11 Décembre 1925.

TƯ BẢN DỰ ĐỊNH:	Francs	72.000.000
TƯ BẢN NỘP RỒI:	»	68.400.000
TỔNG CỘNG KHOẢN DỰ-BỊ NGÂN NGÀY 30 JUIN 1294:	»	84.089.090

Chánh quán tại: Paris (VIIIe), 96, Boulevard Haussmann

Chánh trị-sự: M. A. DE MONPLANET, Hộ-bộ tổng-thanh-tra hàm, Chánh chủ ngân hàng Crédit Commercial et Industriel, Chánh chủ công-ty mỏ Than Hongay (Société française des Charbonnages du Tonkin).

Phó trị-sự: M STANISLAS SIMON, trị-sự công-ty Đồn-Việt Thiết-lộ.

Tổng chủ nhiệm: M THION DE LA CHAUME, nguyên Hộ-bộ thanh tra.

CHO THUÊ TỦ BẠC

Tại chi quán Hanoi và Haiphong có cho các nhà gởi tiền thuê tủ bạc. Cách thức về việc thuê tủ bạc này tổ chức y hệt những nhà Băng to bên Đại-pháp.

Muốn hỏi giá cả, và xem xét buồng để các tủ bạc thì hỏi tại nhà băng về phòng (Service des titres).

Hiệu viết tắt để gởi điện-tín: INDOCHINE.

3043

Luận